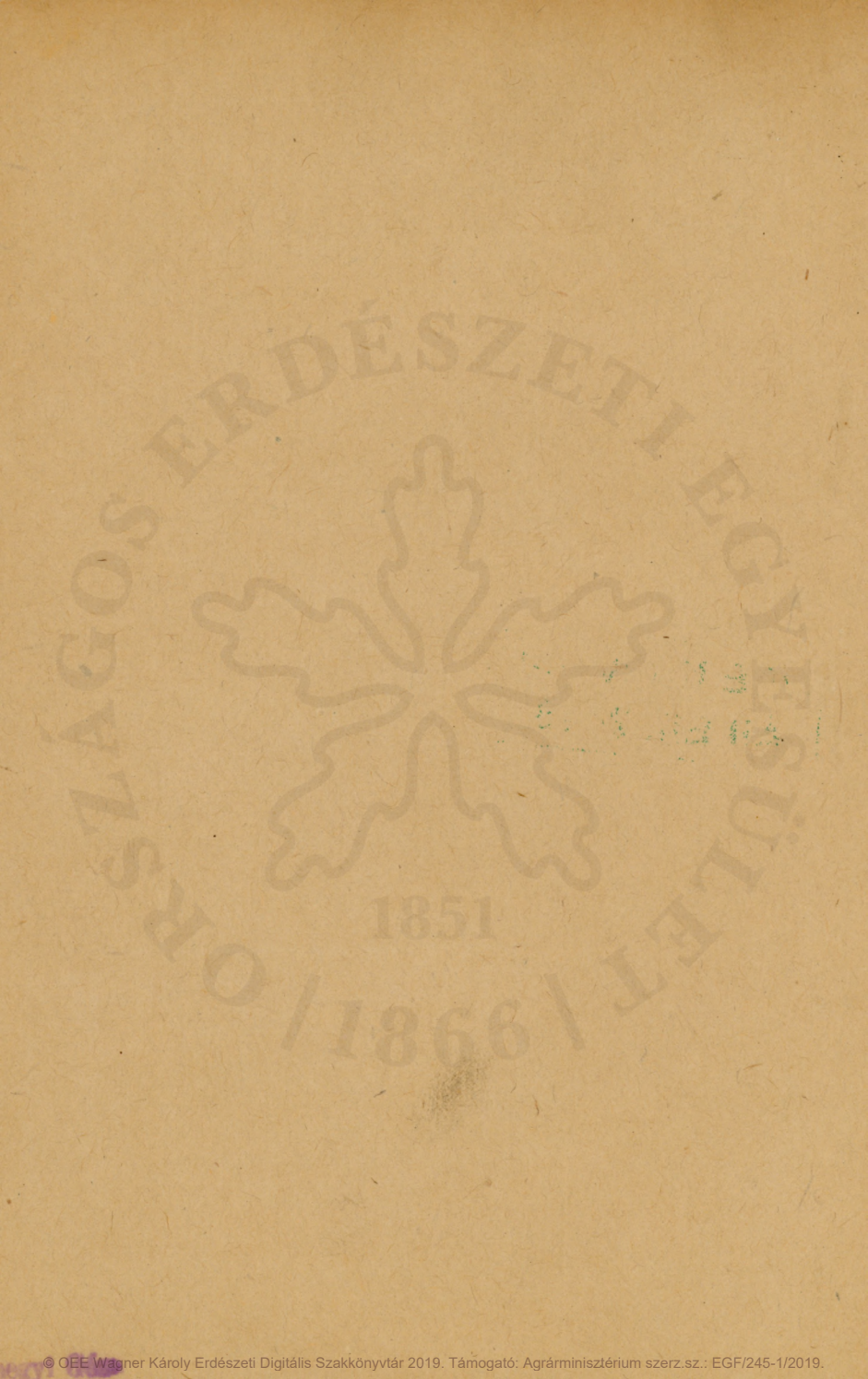
Magyar fatermelők stb. orsz. egyes. jelentése 1939.-1940.



© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1866

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.



© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

MAGYAR FATERMELŐK, FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉSE

1939. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

OEE Könyvtár
ÁII.EII. 2018

ORSZ. ERDÉSZETI EGYESÜLET
1946. DEC. 6.
BUDAPEST

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.
ÁK. 5703. tételsz.
14.
szám.

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA
1940

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

88454. Athenaeum r.-t. nyomása — F. k.: Dr. Unger Ferenc

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Tisztelt Közgyűlés!

Történelmi sorsfordulatokban gazdag az az esztendő, működésünknek immár negyvenhatodik esztendeje, amelyről igen tisztelt Tagtársainknak beszámolni kívánunk. Nehéz ez a feladat, mert visszapillantást jelent a multra, akkor, amikor minden idegszálunk a jelen történéseihez szegeződik és lélekzetvisszafojtottan várjuk az új Európa alakulásának fejleményeit. Ha meddőnek is látszik ilyenkor a multnak gazdasági vonatkozásait méltatni, mert hiszen gazdasági életünket ezek a nagy világtörténelmi események irányítják, mégis meg kell állanunk a mai világégés közepette és vissza kell tekintenünk az elmult esztendőre, amely a Felvidék után visszahozta nekünk, Trianon legnagyobb vesztesének, a Kárpátalját. Területünknek, népességünknek, természeti kincseinknek ez a gyarapodása az, amely fokozódó erőt és lendületet ad nemzetünk munkájának. Ezekben a történelmi időkben csak kettős feladatunk lehet: követni a kormányzat fejének a mult év szeptemberében Magyarország népéhez intézett abbeli felhívását, »hogy a nyugalom és hidegvér, amelyet a fegyelmezett magyar nemzeti közvélemény ország-világ előtt tanusított, továbbra is megőriztessék«. A másik feladatunk, hogy minden erőnk kifejtésével teljesítsük kötelességeinket, s maradék nélkül vegyük ki részünket a nemzetfenntartó munkából.

Ha ezen kettős feladat elvégzésében valamennyien egyesülni fogunk, úgy ezeréves nemzeti létünkbe vetett megingathatatlan bizalommal tekinthetünk a jövő elé,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

amely a mai világrengés megrázkódtatásai után meg fogja hozni a nemzetek békés együttműködését s valóra fogja váltani nemzeti imádságunk végső fohászát: Magyarország feltámadását, virágzását és boldogulását!

* * *

Áttérve már most jelentésünkre, — amelyet a mostani anyagtakarékosságra intő időkben kénytelenek vagyunk a szokottnál rövidebbre fogni — tevékenységünk legkiemelkedőbb mozzanatait a következőkben ismertetjük:

Hazai termelésünk

A Felvidék és Kárpátalja örvendetes visszacsatolása — amiként erről már tavalyi jelentésünkben is megemlékeztünk — cca 1,500.000 kat. holddal növelte a trianoni Magyarország erdőterületét, amelyből kb. 350.000 hold esik a Felvidékre és kb. 1,150.000 hold a Kárpátaljára. Ezen erdőterületre nézve — annak fafajták szerinti mikénti eloszlása, s a termelhető mennyiségek szempontjából — pontos hivatalos adatok még ezidőszerint sem állanak rendelkezésre, úgy hogy e tekintetben ma is csak becslésekre vagyunk utalva. A visszacsatolt s terjedelem szempontjából elsősorban figyelembejövő *Kárpátalja* erdőterülete 1,156.980 kat. hold, amelyből:

fenyő 270.646 kat. hold, az egész erdőterület 23%-a
bükk- és más lombfa 808.040 kat. hold az egész erdőterület 70%-a
tölgy 78.794 kat. hold. az egész erdőterület.. 7%-a

Az évente kitermelhető mennyiségek nagyságát a Kassai Kereskedelmi és Iparkamarának a kárpátaljai fatermelés ügyében készült s az egész kérdést átfogó kitűnő memoranduma így jelöli meg:

lucfenyő	480.000 m³
jegenyefenyő	69.930 »
tölgy	149.310 »
bükk	1.111.320 »
egyéb	79.380 »

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ennek az értékes faállománynak kitermelése és felhasználása jelentésünk évében még nem indulhatott meg oly mérvben, hogy ezzel behozatalunk — miként erre mindjárt reátérünk — standard cikkünkben, *fenyőfában* lényegesen csökkenthető lett volna és e tekintetben nem válhattak be azok, az előző évi jelentésünkben már érintett, indokolatlanul felfokozott várakozások, amelyeket a laikus oldalról helytelenül és felületesen tájékoztatott gazdasági körök a kárpátaljai erdőségek visszacsatolásához fűztek. (Rendkívül értékesek volnának e tekintetben az általunk állandóan hiányolt termelési statisztika adatai, amelyek összeállítását a termelt készletek bejelentését szabályozó — alább tárgyalandó — rendeletek lényegesen megkönnyítik, de amely adatok összeállítása — az összehasonlítás alapjául szolgáló 1939/40 termelési idényre nézve — e jelentésünk írásakor még folyamatban van).

Ennek oka — miként erre elnökünk a Statisztikai Értékmegállapító Bizottságban előterjesztett s a kérdésről helyes képet nyujtó átfogó, jelentésében ráutal — egyrészt abban keresendő, hogy az 1938/39. termelési évadban, tehát a márciusban történt visszacsatolást megelőző téli hónapokban, a termelés Kárpátalján még nem magyar uralom alatt folyt és a visszafoglalás miatt a rendszeres termelési munka az erdőben átmenetileg szünetelt; másfelől a későbbi háborús fejlemények következtében a fát feldolgozó üzemek nyersanyagszükséglete lényegesen megnövekedett és ez a többszükséglet a kárpátaljai kincstári erdők termékeinek nagy részét eleve lekötötte. Pedig — mint a jelentés helyesen emeli ki — a visszacsatolt Kárpátalja termelésének fokozása annál szükségesebbé vált, mert fenyőfaimportunk a külpolitikai események következtében, mind bizonytalanabban alakult azáltal, hogy a háborút viselő nyugatiállamok a skandináv, orosz és lengyel faforrások beduguláse folytán, az eddig bennünket ellátó szomszéd államok piacait lepték el és ott csaknem leküzdhetetlen versenytársként jelentkeztek magas árajánlataikkal.

Rámutattunk erre mi is már a mult év közepén a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

faellátás biztosítása céljából a Kereskedelemügyi Miniszter Urhoz intézett memorandumunkban, s amelyben — feltárva az egyes relációkban már akkor mutatkozott behozatali nehézségeket — részletes előterjesztéseket tettünk az akkortájt meglévő importlehetőségek minél erőteljesebb kihasználásának módozataira nézve; s mulhatatlanul szükségesnek jeleztük a belföldi, főleg a kárpátaljai termelés fokozására irányuló intézkedések megtételét, nehogy a javasolt intézkedések késedelmessége esetén a már akkor jelentkező fahiány fokozódjék. Kötelességünknek tartottuk ez utóbbi kérésünket már a mult év vége felé — amidőn a későbbi külpolitikai események árnyékukat előrevetették — a Földmívelésügyi Miniszter úrhoz intézett felterjesztésünkben megismételni, utalással különösen a felkészültségünk biztosítása szempontjából folyvást növekvő szükségletre, amelynek fedezésére a visszacsatolt erdőterületek feltárt termelése elégségesnek nem mutatkozott s utalással arra is, hogy a kárpátaljai fenyőgömbfát feldolgozó és a behozatalban beálló kiesés pótlására elsősorban hivatott fűrészeink elegendő gömbölyű fával ellátva nincsenek. A termelés fokozása céljából azt a konkrét kérelmet terjesztettük elő, hogy a Földmívelésügyi Miniszter Ur felügyeleti hatáskörében intézkedjék aziránt, miszerint úgy a kárpátaljai kincstári, mint a magán erdőüzemek az üzemtervektől eltérően rendkívüli fenyőfahasználatokra nyerjenek engedélyt.

Bízunk abban, hogy a hivatása magaslatán álló erdészeti igazgatás, felismerve a kockán forgó nagy érdekeket, az erdészeti szempontok időleges felfüggesztésével, késedelem nélkül meg fogja tenni azokat az intézkedéseket, amelyek termelésünk fokozásához mellőzhetetlenül szükségesek.

Fab ehozatali ügyek

A jelentésünk 8. és 9. oldalán olvasható statisztikai adatok azt mutatják, hogy faimportunk az 1939. évben, az előző évekkel szemben, jelentékenyen csökkent. Amíg az 1938. évben 96.672 (10 tonnás) vagónt hoztunk be, összesen 46·5 millió pengő értékben, addig behozatalunk

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

az 1939. évben mennyiségileg 60.381 vagónra (1937. évi 113.339 vagónt tevő összimportunknak mennyiségben majdnem a felére) csökkent. Értékben pedig, a mennyiségi csökkenéssel arányban, 32·5 millióra, ami annak tulajdonítható, hogy a háború okozta külföldi áremelkedések jelentésünk évében még nem érvényesülhettek.

Ez a csökkenés a főbb fatermékekben mennyiségileg a következőképp alakul:

	1938		1939	
tűzifában	30.300	vagónról	15.500	vagónra
faszénben	3.560	»	1.560	»
vasúti talpfában	1.220	»	396	»
gömbölyű lombos fában	5.699	»	2.618	»
gömbölyű tűlevelű fában	15.764	»	6.194	»
bárdolt fában	6.780	»	4.190	»

szállt le a behozatal.

Ezekből az adatokból az tűnik ki, hogy behozatalunk főleg azokban a fatermékekben esett vissza, amelyekben a behozatalt a visszacsatolt Felvidék és Kárpátalja erdőségeiből — bár, mint alább látni fogjuk, nem kielégítő mértékben — pótolhatjuk, így tűzifában, talpfában s gömbölyű lombos és fenyőfában.

Fenyőfűrészáru behozatalunk azonban belföldi termelésünk emelkedése dacára, az előző év szintjén mozgott, amennyiben az 1939. évben 20.303 vagónt, tehát még 214 vagónnal többet importáltunk, mint az 1938. évben (20.089 vagónt).

Fűrészanyagimportunk ilyetén alakulása nem csupán a hazai termelés növekedésének tudható be, hanem jórészt az immár két év óta zajló világpolitikai eseményeknek, amelyek a bennünket környező fatermelő országok exportpolitikáját döntően befolyásolták. A nyugateurópai államok hadi készülődései, az ezzel együttjáró rendkívüli nyersanyagbeszerzések, a szomszéd államok fenyőfakivitelét túlnyomórészben a nyugati államok s a Földközi-tenger piacai felé irányították, ami az év második felében az árak oly nagymérvű és ugrásszerű emelke-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Magyarország fa-

Árumegnevezés	Német-birodalom		Cseh-Szlovákia		Szlovákia	
	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben
Tűzifa	622	117	6.382	927	2.625	381
Faszén	*	2	339	162	78	38
Bányafa	215	72	960	380	2.443	967
Gömbölyű lombfa	—	—	—	—	56	35
Gömbölyű fenyőfa	77	34	363	151	3.097	1.079
Hegyezett karó	—	—	—	—	—	—
Bárdolt fenyő- (és lombfa)	118	75	20	11	23	15
Fűrészelt fenyőfa	869	896	1.134	1.017	1.871	1.499
Fűrészelt lombfa	—	—	7	15	9	8
Hordófa és kádárfa	—	—	—	—	1	1
Vasúti talpfa	—	—	8	3	111	38
Európai erdőgazdaságban nem termelt fák gömbölyűen bárdolva és fűrészelve	2	32	—	—	—	—
Egyéb faanyagok (bognárfa, abroncsfa, szitakéreg, botok nyersen, gépen gömbölyítve)	1	2	2	3	4	5
Összesen	1.904	1.230	9.215	2.669	10.318	4.066

1 9 3 8 - b a n O r s z á -

	Ausztria					
Gömbölyű lombfa	492	177	6	2	—	—
Gömbölyű fenyőfa	2.579	1.135	11.222	4.039	—	—
Bárdolt fenyő- és lombfa	1.113	704	67	47	—	—
Fűrészelt fenyőfa	2.365	2.223	2.709	2.168	—	—
Összesen	6.549	4.239	14.004	6.256	—	—

* Mennyiség 50 q-n alul.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

behozatala 1939-ben

Románia		Jugoszlávia		Lengyel- és egyéb országok		Összesen		1938-ban	
vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben
3.050	684	2.845	563	—	—	15.524	2.672	29.763	5.711
225	146	761	443	158	78	1.561	869	3.556	2.043
2.508	938	2.330	829	382	169	8.838	3.355	12,154	4.547
292	111	2.267	933	3	9	2.618	1.088	5.699	2.153
1.111	569	1.363	467	183	68	6.194	2.368	15.764	6.108
—	—	—	—	—	—	—	—	56	33
2.516	1.846	1.429	705	84	46	4.190	2.698	6.790	4.506
7.453	7.860	7.089	5.408	1.887	1.525	20.303	18.205	20.089	18.746
256	246	259	244	1	7	532	520	1.203	1.159
4	6	67	82	23	44	95	133	126	243
126	65	151	75	—	—	396	181	1.219	632
—	—	—	—	72	216	74	248	144	530
49	102	—	—	*	3	56	115	109	156
17.590	12.573	18.561	9.749	2.793	2.165	60.381	32.452	96.672	46.567

g o n k é n t 1 9 3 8 - b a n

1.059	523	4.119	1.442	23	9	5.699	2.153	—	—
1.461	760	347	118	155	56	15.764	6.108	—	—
4.242	3.097	1.354	650	14	8	6.790	4.506	—	—
10.668	11.201	3.232	2.262	1.115	892	20.089	18.746	—	—
17.430	15.581	9.052	4.472	1.307	965	48.342	31.513	—	—

* Mennyiség 50 q-n alul.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

dését idézte elő, hogy ezeket az árakat a belföldi piac csak igen nehezen tudta átvenni. Ezenkívül a szomszédos államok legtöbbjével árucsereforgalmunk, a feléjük irányuló exportunk csökkenése következtében, kedvezőtlenül alakult, ami nagy mértékben gátolta a szomszédállamokból való importunk lehetőségét, nem említve a háborús készülődésekkel már a mult év közepén túlerősen észlelhető volt forgalmi akadályokat és nehézségeket.

Németország Ami már most az egyes behozatali viszonylatokat illeti, úgy a kormány még az 1939. év elején az egykor oly jelentős, de az »Anschluss« óta visszafejlődött német (ausztriai) fabehozatalunk újbóli megélénkítését tűzte ki célul abból a szempontból, hogy a német birodalommal szemben fennálló márkakövetelésünket csökkentsük. A hosszas tárgyalások után létrejött államközi megállapodás értelmében 1940. évi február hó végéig 100.000.m³ (5000 vagón à 10 tonna) fenyőfűrészáru, 30.000 m³ (1500 vagón) faragott fa, 10.000 m³ (5000 vagón) gömbölyű fenyőfa és 40.000 m³ (2000 vagón) fenyőbányafa átvételi kötelezettsége hárult reánk. E megállapodás lebonyolítását a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr két jelentős importvállalatunkra bízta, kizárólagos joggal, amelyek a lebonyolítás egyszerűsítése végett közös »Német faeladási irodá«-t állítottak fel. Az adminisztratív és technikai előfeltételek megteremtése, a minőségi előírások meghatározása, — amelyeket összhangzásba kellett hozni a belföldi piac kívánalmaival — a kötlevélminták megállapítása, a jogosított német exportőrök névjegyzékének összeállítása stb. rendkívüli módon meglassították a lebonyolítás ütemét, úgy, hogy a szállítások csak mult év szeptember hó végével indultak meg. Részben ennek, de főleg a háború megindulása folytán folyvást fokozódó német belföldi szükségletnek volt tulajdonítható, hogy az ez év február végéig átveendő volt 5000 vagón fűrészanyagból 1939. év végéig mindössze 869 vagón, az 1500 vagón faragott fából 118 vagón került behozatalra, míg bánya- és gömbfa egyáltalában nem jött be. A viszonyok idő-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

közbeni változása következtében az államközi egyezmény lebonyolításának feltételei tekintetében — már a jelentésünket követő évben — újabb megállapodás jött létre.

Az egyezmény értelmében szállítandó volt 5000 vagón *fenyőfűrészáru* átvételének biztosítása céljából a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal, némi változtatással, visszaállította — a régi magyar-osztrák egyezmény alapján — a Magyar Fabehozatali Intézet által életbeléptetett azt a rendszert, amely szerint nem-német származású külföldi fűrészanyag behozatalára csupán abban az esetben adható engedély, ha a fél igazolja, hogy német fűrészanyagot — az illető behozatali területre nézve megállapított arányban — már behozott. Ez a »junktim« a német szállításoknak a jelzett okokból történt meg nem indulása miatt teljesen megakasztotta volna az egyéb behozatali viszonylatok behozatali forgalmát. Ezért, és utalással különösen arra, hogy mindazok, akik német faanyagot vásároltak, a behozatalt igazolni nem tudják, kértük a Külkereskedelmi Hivatalt, hogy a junktimot a német és az egyéb fűrészanyagbehozatal között egyelőre függessze fel. E kérelmünket a Hivatal oly értelemben honorálta, hogy nem kívánta meg a tényleges behozatalnak, hanem csupán annak igazolását, hogy az egyéb fűrészanyag behozatalának engedélyezését kérelmező fél megfelelő arányban német fűrészanyagot vásárolt, amely átvételi kötelezettségének biztosítására óvadékot kellett szolgáltatnia. Egy ilyen kötelezettség statuálását is, a német szállításoknak rendkívül vontatott volta miatt, igen méltánytalannak s a külföldi származású egyéb fenyőfűrészanyag behozatalát akadályozó momentumnak tekintettük és ezért kértük a »junktim«-nak megszüntetését, ami azonban már csak a jelentésünket követő évben következett be.

Románia

Romániából való 1939. évi fabehozatalunk az előző évvel szemben ismét jelentékenyen visszahanyatlott. Faimportunk nemcsak tűzifában, — 15.047 vagónról 3050 vagónra — hanem fűrészelt fenyőfában az 1938. évi

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

10.668 vagónról 7453 vagónra, faragott fában pedig 4236 vagónról 2516 vagónra csökkent.

Fabehozatalunk ilyetén alakulása nemcsak — főleg ami a tűzifát illeti — hazai termelésünk megnövekedésére, hanem arra vezethető vissza, hogy árucsereforgalmunk Romániával már évek óta passzive alakul. Nagyban hátráltatta, különösen fenyőfabehozatalunk megindulását a Romániával való kereskedelmi egyezményünk megkötésének elhúzódása. Az 1938 május 15.-én kötött és 1939 május 31.-én lejárt árucsereegyezmény érvényének meghosszabbítására irányuló tárgyalások csupán 1939. évi szeptember hó 14.-én fejeződtek be (közben az 1938. évi május hó 15.-én lejárt egyezmény érvénye ideiglenesen meghosszabbíttatott) és szeptember 20.-án lépett életbe, 1940. évi július hó 31.-ig terjedő hatállyal. (Az egyezményt a fatermékek szállítására vonatkozólag 1940 február hó 14.-én Budapesten létrejött pótmegállapodás egészítette ki.) Az ugyanakkor létrejött fizetési egyezmény — némi változtatásokkal — az előző egyezmény rendelkezéseit tartotta érvényben. Az egyezményeket megelőző tárgyalások alkalmával kívánalmainkat külön előterjesztésben érvényesítettük.

A fizetési egyezményt illetően a lei árfolyamának lerögzítését (amit előző évi jelentésünk szerint sikerült elérnünk) továbbra is fenntartandónak jeleztük, mert rámutattunk arra, hogy az amúgy is magas árak különben oly mérvben emelkednének, hogy ezáltal minden hozzánk irányuló behozatal lehetetlenné válnék.

Romániai árucsereforgalmunk és így behozatalunk az elmúlt évben is számos zökkenővel járt, ami nem csekély mérvben a kivitel lebonyolításával szemben román részről — éspedig a kiviteli ügyek intézésével megbízott szerv, az »UGIR« által — támasztott nehézségnek tudható be, ami ellen több ízben kellett a kormányzati beavatkozást kérnünk.

A román szállítások lebonyolításának akadálya volt az is, hogy a Taracköz—Terebesfejérpatak közötti vonalrészen, amelyre nézve a román vasutakat peage használati

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

jog illeti meg, hosszú ideig szünetelt a román behozatali forgalom, amelynek újbóli felvétele iránt többízben tettünk illetékes helyen előterjesztést, a forgalom csak a mult év augusztus havában nyilt újból meg.

Jugoszláviai fabehozatalunk az egyedüli, amely az elmúlt évben jelentékenyen emelkedett. Fenyőfűrészáruban 7089 vagónt hoztunk be, az 1938. évi 3232 vagónt tevő mennyiségnek több mint felét. Faragott fában 1429 vagónt (1354), tűlevelű gömbölyű fában 1313 vagónt (347), tűzifában 2845 vagónt (1795). A legutóbb 1939. év december havában 1940. év március 1.-ig, azután pedig 1941 március 31.-ig megújított árucsereforgalmi egyezmény megkötése előtt ebben a viszonylatban felmerült kívánalmakat is illetékes helyen részletesen közöltük. **Jugoszlávia**

Lengyelországi fabehozatali kapcsolataink, Lengyelország időközbeni megszállása folytán, csupán történelmi reminiszcencia jellegével bírnak. Csak a teljesség kedvéért kívánjuk regisztrálni, hogy bár a behozatal a legutóbbi, 1940. évi június hó 30.-ig terjedő hatállyal meghosszabbított, egyezményben körülbelül változatlanul fenntartott kontingensek keretében — kivitelünk nem kielégítő volta miatt — vontatottan bonyolódott le; mégis az év első felében, csupán fűrészelt fenyőfából az 1938. egész évi 1115 vagónnal szemben, 1887 vagónt hoztunk be. **Lengyelország**

Lengyelországnak a német és orosz csapatok által szeptember folyamán történt elfoglalása forgalmunkat megállította. Lengyelországgal szemben fennálló követelések rendezése még folyamatban van. Importőrjeinknek előrefizetés folytán fennálló jelentős követelései biztosítása érdekében illetékes helyen a kellő lépéseket megtettük.

A régi Csehszlovákiának megszűnése és a cseh-morva területnek német protektorátus alá helyezése és Szlovákiának önálló állammá való alakulása, fabehozatalunkat **Szlovákia**

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

annyiban befolyásolta, hogy a Felvidék és Kárpátaljának visszacsatolása folytán behozatal szempontjából most már csakis az önálló szlovák állam jön figyelembe.

Ennek 1939 április hó 1.-ével történt megalakulása óta a forgalom általában szűk keretek között mozgott (1939 április hó 1.-től október hó végéig behozatalunk 5·7 millió, kivitelünk pedig 1·54 millió értéket képviselt), a behozatalnak azonban legnagyobb része a faimportra esett. Fűrészelt fenyőfában a régi csehszlovák területről 1134 vagónt, a szlovákiai állam területéről pedig 1871 vagónt, összesen 3005 vagónt hoztunk be. Szlovákiából ezenfelül 2625 vagón tüzifa is jött be, amely nagyobbrészt már előre kifizetett tételekből állott s amelyeknek behozatalát a kormány — kizárólag a visszatért Felvidéken való elhelyezés és értékesítés céljából — vámvisszatérítéssel engedélyezte.

Forgalmunkat Szlovákiával egyébként az 1939. évi november 4.-én megkötött árucsere-megállapodás szabályozza, amely fűrészelt fa anyagban 4300 vagón, faragott fában 200 vagón, fenyő gömbfában 700 vagón, tüzifában 3000 vagón behozatalát teszi lehetővé. A hozzánk irányuló faimport lebonyolításával szlovák részről a Magyarországba fát kiszállító egyesülés, a »Dredoma« van megbízva, míg a forgalom nyilvántartására a Magyar Általános Árucsereforgalmi kft. nyert megbízást.

Ami már most a behozatali engedélyezési eljárást illeti, úgy e tekintetben az engedélyek elosztásának mikénti módozatai tekintetében az elmult évben is több ízben tettünk előterjesztést, éspedig a fenyőfűrészáru, faragottfa és fenyőrúdfa mikénti elosztására nézve. Ezen előterjesztéseinkben ismételten hangsúlyoztuk azt, hogy kizárólag a faellátás szempontjait tartjuk szem előtt akkor, amikor az elosztás miként jének vezérmotivuma gyanánt azt az elvet jelöltük meg, hogy engedélyekben kizárólag azok részesüljenek, akiknél minden garancia megvan arra, hogy a behozatali engedélyeket kihasználják és azok a szállításokat tényleg le is bonyolítják.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ismerve a Külkereskedelmi Hivatalnak — amely a jelzett szempontokat már eddig is irányadóknak tartotta — helyes gazdasági érzékét, amellyel az ország import-műfaszükségletét minden eléje tornyosuló nehézség ellenére is az előző esztendő nívóján tudta fenntartani, meg vagyunk győződve arról, hogy a Hivatal a szóbanforgó kérdésben is bizonyára meg fogja találni azokat a módozatokat, amelyek úgy a fakereskedelem, mint első sorban az ország faellátása érdekében szükségesek és kívánatosak.

A háborús fejleményekkel kapcsolatos hadi készülődések a szomszéd államokban is megfelelő intézkedéseket eredményeztek, ami a szállítások lebonyolítását nagy mértékben hátráltatta, ha éppen lehetetlenné nem tette. Emiatt úgy a román, mint különösen jugoszláv relációban megadott behozatali engedélyek — a rendkívüli viszonyok folytán előállott és felsőbb erőhatalom jellegével bíró körülmények következtében — a kellő határidőig nem voltak kihasználhatók. Ezért több ízben kértük a behozatali engedélyeknek másodszori díjmentes meghosszabbítását is azzal, hogy ilyen esetekben az engedélyek után lerótt díjak és a minőségvizsgálati díj is a benyujtó fél javára irassék, már csak azért is, mert annak lerovása jogosan csak a tényleg behozott áruk után igényelhető. A Külkereskedelmi Hivatal ezen előterjesztéseinket általában nagy megértéssel és méltányossággal kezelte; mindazonáltal a jugoszláv engedélyek másodszori meghosszabbításához nem járult hozzá és nem járult hozzá ahhoz sem, hogy a meg nem hosszabbítások miatt hatálytalanná vált engedélyek után lefizetett — sokszor több ezer pengőt is meghaladó — díjak a fél javára irassanak. Csupán lengyel relációban nyertünk — előterjesztéseink folytán — igéretet arra, hogy a ki nem használt lengyel engedélyek utáni díjak és illetékek visszafizetést nyerjenek, amely kérésünk bejelentésünk évében még elintézést nem nyert. Meg vagyunk azonban győződve arról, hogy a Hivatal ilyen kívánalmainkat, netán megismétlődő hasonló esetekben, a tőle szokott belátással és méltányosságérzettel fogja elbírálni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Lombfabehozatal Szólnunk kell még a behozatali kérdésekkel kapcsolatban *lombfa behozatalunkról* is. A Felvidék és Kárpátalja örvendetes visszacsatolása folytán — amiként ezt már a behozatali statisztika ismertetésével kapcsolatban megfelelően méltattuk — szükségletünk lombfaanyagokban túlnyomó részben a belföldi kitermelésből fedezhető lesz. Ezért helyeseltük azt az intézkedést, amely szerint bükk- és tölgyfára behozatali engedélyt nem adnak ki. Rá kellett azonban mutatnunk arra, hogy vannak olyan lombfa választékok, amelyekben sem a Felvidéken, sem Ruszinszkóban termelés nincsen. Igy hársfában, amely a mezőgazdasági gépgyártás, repülőgépgyártás stb. nélkülözhetetlen és pótolhatatlan nyersanyaga s amelyekben a hazai erdőgazdaság által termelt mennyiségeket a közszállítások teljes mértékben igénybe veszik. Ezért kértük a fűrészelt hársfa behozatalának úgy Romániából, mint Jugoszláviából való engedélyezését, a javasolt kontingensek erejéig. Továbbá a furnírtgyártó iparunk szempontjából körte- és cseresznyefára megfelelő behozatali keret, végül kádáriparunk szempontjából a visszacsatolt részeken elegendő mennyiségben nem termelt dongafamennyiség pótlása céljából megfelelő mennyiségű tölgydongafa behozatalának engedélyezését.

Jelentésünk e fejezetében kívánjuk megemlíteni, hogy a behozatali forgalom lebonyolítását nagy mértékben hátráltatta az a körülmény, hogy a bennünket környező államok, így Románia, Jugoszlávia, Lengyelország — importőrjeink egy részétől a jelzett országokba való utazáshoz megkívánt útlevél-láttamozást megtagadták. Minthogy az ország faellátása szempontjából kívánatosnak tartottuk azt, hogy az illető fakereskedők a jelzett országokba utazhassanak, a Külkereskedelmi Hivatal útján, majd később közvetlenül a Külügyminiszteriumnál többízben megfelelő intervenciót kértünk az illető országok külügyi képviseleteinél olyan irányban, hogy azok a vizumokat adják meg azok részére, akik akár a Kamara, akár egyesületünk igazolását mutatják fel. Ez az intervenció számos esetben eredménnyel is járt, azonban az illető

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

országok általában — nyilván a külpolitikai viszonyok alakulása következtében — nem változtattak a beutazási engedélyek megadása körül követett magatartásukon.

Mielőtt jelentésünk e fejezetét lezárnók, nem mulaszthatjuk el a Külkereskedelmi Hivatal illusztris vezetőségének és kiváló tisztviselői karának érdekeltjeink nevében őszinte köszönetünket nyilvánítani azért a megértő magatartásért, amelyben szakmánk és egyesületünk ügyeit a lefolyt évben is részesítették.

Fakivitelünk

Erdőterületeinknek főleg a kárpátaljai erdőségeink visszacsatolásával történt megnagyobbodása jutott kifejezésre kivitelünk örvendetes emelkedésében.

Kivitelünk megmunkálatlan gömbölyű fából az előző évi 1062 vagónról 678 vagónra csökkent, ellenben a belföldön megmunkált fűrészárú kivitelünk *735* vagónról *3750* vagónra emelkedett, ami azonban — mikent elnökünk többször idézett jelentésében meggyőzően mutat rá — messze alatta marad, főleg a Kárpátaljával nyert exportlehetőségek kellő kihasználásának. Ez, amiként erre az Országos Erdészeti Egyesület felterjesztésében utal is, részben az állami igazgatás által a Kárpátalján felhalmozódott kemény fűrészáru készletek kivitele körül jelentkezett akadályoknak tulajdonítható. Hátráltatta egy időben a kivitel fokozását az — a devizapolitikai szempontból bizonyára teljesen jogosultnak tekinthető — intézkedés is, amely szerint a nemes devizájú s a clearingelő országokba irányuló export 7 : 3 arányú keretben volt csupán lebonyolítható, amely intézkedést augusztus végével hatályon kívül helyezték. Ettől kezdve azonban a kiviteli lehetőségek a háborús fejlemények következtében jelentékenyen megnehezültek.

MÁV anyagbeszerzései

A MÁV vonalhálózatának megnövekedése folytán anyagbeszerzéseit beszámolónk évében jelentékenyen növelte. Egyedül bükk- és tölgytalpfában az 1938/39-iki idénybeli 500.000 darabbal szemben 610.000 darab, váltó talpfában 5.000 m³-t (tavaly 4.000 m³) szerzett be ; egyéb

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

faanyagot és így műhelyfát is a tavalyinál nagyobb mennyiségben vásárolt. Az összes fabeszerzés értéke körülbelül 10,000.000 pengőre rúgott. Ezen szükségletét a MÁV a felvidéki és főleg a kárpátaljai erdőségeink visszacsatolása folytán talpfában egészben és egyéb faanyagokban is jelentékeny részben a belföldön szerezte be.

A szállítások odaítélésénél a MÁV igazgatósága a belföldi termelés iránt tanusított minden megértése mellett is jelentésünk évében is az árkérdést helyezte előtérbe, ami, bár részben a túlkínálatból eredőleg, mégis azt eredményezte, hogy a beszerzési árak az előző évi árakkal szemben — amelyek pedig korántsem voltak kielégítőknek nevezhetők — csökkentek, holott, amiként erről már jelentésünk más helyén megemlékeztünk a termelési költségek jelentékenyen emelkedtek. — Reménünk kell, hogy a MÁV azon nagy szakavatottsága mellett, amellyel az anyagbeszerzés ügyeit intézi, fokozottabb megértessel fog viseltetni a hazai termelés jogos kívánalmaival szemben, mert bizonyára a MÁV érdeke is az, hogy a termelés az általa szükségelt cikkekben emelkedjék és ezzel a szükséglet kielégítését lehetővé tegye. Ez azonban, önként értetődően, csakis a termelés rentabilitásának megóvása mellett lehetséges.

Fűrésziparunk A Felvidék és főleg a Kárpátalja visszacsatolása következtében fűrésziparunk állománya szintén megnövekedett, amennyiben összesen 38 fűrésztelep került vissza hozzánk 59 fűrészkerettel, amelynek javarésze: 24 fűrész 41 kerettel a Kárpátaljára esik.

A kárpátaljai fenyőfát feldolgozó ottani és Tiszamenti fűrészeknek az elmult esztendőben nagy nyersfahiánnyal kellett megküzdeniök, mert nem állott elegendő gömbölyűfa rendelkezésükre és mert a fűrészeknek szánt gömbölyűfa elosztása meglehetős késedelmesen történt. A kincstári üzemekből származó gömbölyűfából a lefolyt évben összesen kb. 212.000 m³ került — és pedig annak első transa: május, második részlete augusztus havában — elosztásra. Ebből kb 167.000 m³ jutott az alsó tiszai és

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ca. 45.000 m³ a kárpátaljai fűrészeknek. Az ekként elosztott gömbölyűfából azonban az 1939. évben csupán mintegy 135.000 m³ került letutajozásra (a magánkezekben levő fából pedig körülbelül 40.000 m³). A gömbfaelosztás eme kitolódásához hozzájárult a tutajozásnak a román határvillongások miatti szünetelése is, ami által a gömbölyűfának lehozatala jelentékeny késedelmet szenvedett. Mindezen körülmények összejátszásának tulajdonítható, hogy úgy a kárpátaljai, mint a tiszamenti fűrészek teljesítő képességüknek csupán egy töredékét tudták jelentésünk évében kihasználni. Ez nemcsak az üzemeknek okozott jelentős kárt, mert emelkedő termelési költségeiket a tavalyinál lényegesen kisebb üzemeredmény terhére voltak kénytelenek áthárítani. De igen hátrányosan befolyásolta fűrészüzemeink csökkent teljesítő képessége faellátásunkat is akkor, amikor a fűrészárubehozatalunkban fennakadás állott be.

Még rosszabb helyzetben voltak a dunamenti fűrészek, amelyek nagyobbrészt német, vagy slovenskoi gömbölyűfát dolgoznak fel, valamint a dunántúli fűrészek is, amelyek kizárólag német gömbölyűfára vannak utalva és amelyek az ezen országokból gömbölyűfaimportjának — mondhatni — teljes megszűnése következtében fa hiányában üzemeiket nagyrészben kénytelenek voltak teljesen leállítani.

A hazai fenyőfatermelés fokozására irányuló kívánalmaink tehát elsősorban hazai fűrésziparunkat, éspedig a kárpátaljai és tiszamenti fűrészeket érintik, amiért is el kell várnunk azt, hogy az erdészeti igazgatás lehetővé fogja tenni a fűrészüzemek gazdaságos folytatását és termelő képességüknek a hazai faellátás erdekében történő minél jobb kihasználását.

Egyebekben a fűrészipart érdeklő összes kérdéseket érdekelt tagtársainkkal mindenkor megvitattuk és előterjesztéseinket illetékes helyen megtettük.

Tűzifa-ügyek

A tűzifakérdés jelentésünk évében a szakmánk körein túl, a közérdeklődés homlokterében állott, különösen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a mult év őszén, amikor a tüzifahiány erősen érezhetővé vált.

Tüzifaellátásunk biztosításának az elmúlt évbeni elégtelensége — amiként erre velünk együtt az Országos Erdészeti Egyesület a Földmívelésügyi Miniszter Úrhoz intézett felterjesztésében még a nyár derekán rámutatott — egyfelől abban a köztudatba átvitt téves felfogásban lelte okát, mintha a visszacsatolt részek tüzifaszükségletünket már az első évben hiánytalanul el tudnák látni, sőt azonfelül még számottevő kivihető felesleget is produkálnak. A másik ok — meggyőződésünk szerint — a tüzifa árszabályozásának késedelmessége volt.

A tüzifaforgalom a kivételes állapotok bekövetkeztekor önként értetődőleg szabályozásra szorult. A Kereskedelemügyi Miniszter Úr hivatalbeli elődje ugyanis annak idején — a faár maximáló rendelet hatályon kívül helyezésekor — a volt maximális árakat jelölte meg a szabadforgalmi árak szintje gyanánt. Ez — tekintettel az ártúllépés szigorú büntetőjogi következményeire — már akkor némi bizonytalanságot teremtett a piacon, különösen az által, hogy sem nagykereskedői, sem gőzfavágó haszonmarge nem állapíttatott meg. Fokozta ezt közvetlenül a 8300/1939. számú árrögzítő kormányrendelet kibocsátása előtt a kormány részéről közzétett nyilatkozat, amely szerint az I. osztályú *bükkhasáb* tüzifa árát Budapesten, vagónonként 300 pengőben jelezte kialakulandónak, avval, hogy a kormány — figyelemmel egyrészt Budapest és a Tiszántúl faszükségletének biztosítására, másrészt a magasabb szállítási költségekkel terhelt erdőbirtokok érdekeire — gondoskodott arról, hogy a 350 kilométeren felüli távolságokról szállításra kerülő tüzifaszállítmányok 100 métermázsánként 15 pengő fuvardíjvisszatérítésben részesüljenek. Ezt a nyilatkozatot a kormány közvetlenül a 8300/1939. M. E. számú árrögzítő rendelet kibocsátása előtt újabb nyilatkozattal egészítette ki, amelyben az *egyéb tüzifa*félék szerinte kívánatos árait megjelölte. Ámde ezek az árak semmiképpen sem állottak arányban a munka- és fuvarerőnek igénybevétele, a mező-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

gazdasági munkák elmaradása stb. folytán emelkedő termelési költségekkel, s különösen nem voltak arányban a kincstári erdőigazgatóság által a saját termelésű tüzifájára nézve megszabott árakkal.

Az említett kormánynyilatkozatok, a közhangulatba bevitt túlzott árcsökkentés és a kormány által kívánatosnak jelzett árak túllépése esetérek ilátásba helyezett szigorú büntetőjogi következmények nemcsak a termelés csökkenését idézték elő, hanem a kereskedelmet is megriasztották, s mindez a tüzifaforgalom megbénulására vezetett és eredménye az volt, hogy a szokatlanul zord téli időjárás mellett az egész országban tüzifahiány lépett fel.

A magunk részéről a forgalom megindulása és biztonsága érdekében, augusztustól decemberig több ízben tettünk sürgető előterjesztést a tüzifa legmagasabb árainak szabályozására, ami azonban csupán az Árellenőrző Kormánybiztos Úr mult évi december hó 1.-én életbelépett 9210/1939. számú rendeletével ment foganatba.

Az általunk képviselt tüzifaszakma köszönettel és elismeréssel fogadta a Kormánybiztos Úr rendeletét, mert annak szabatos és világos intézkedései megszüntették a tüzifaforgalomra rendkívül bénítólag hatott bizonytalanságot és tájékoztatták az eladó érdekeltséget a tüzifáért követelhető legmagasabb árak tekintetében. Azáltal pedig, hogy a rendelet a fanagykereskedők részére haszonmargeot állapított meg, lehetővé vált a tüzifának a fogyasztóhoz való eljuttatásánál nélkülözhetetlen fanagykereskedelem bekapcsolódása.

A rendelet mindazonáltal egyes vonatkozásaiban kiegészítésre szorult, másfelől, főleg a vidéki fakereskedelemre, sérelmesnek bizonyult. Ezért közvetlenül a rendelet életbeléptetése után széleskörű értekezletet tartottunk, amelyen megállapítottuk a rendelet kiegészítésére, illetve módosítására irányuló kívánalmakat és azokat az Árkormánybiztos Úr elé terjesztettük. A rendelet kiegészítését kértük a hasított dorongfa, az éger- és nyír tüzifa áraira nézve. Módosítani kértük — egyebek között — a rendelet 2. §-ának a tüzifa hasábos állapotban telepen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

történő eladására vonatkozó — különösen a vidéki fakereskedelemre nézve igen hátrányos — rendelkezéseit, minthogy vidéken a tüzifa túlnyomórészben hasábos állapotban kerül eladásra. Igen sérelmesnek bizonyult továbbá a telepes kereskedő által a fogyasztók részére vagóntételben történő eladások szabályozása, amely eladások a rendeletnyujtotta szabályozás mellett — miután a telepes kereskedő eladási árában az általa a nagykereskedőnek fizetett 15 pengő haszonmarge is bennefoglaltatott — a telepes kereskedők részére, de a fogyasztók sérelmére is, lebonyolíthatóknak nem bizonyultak. Ezenfelül még több félreértést okozható rendelkezésnek a tisztázását kértük.

Ebbeli előterjesztéseinket az Árellenőrző Kormánybiztos Úr már csak ebben az évben kibocsátott újabbi, 10.100/1940. Á. K. sz. ármaximáló rendeletében vette figyelembe.

Árszabályozási kérdések

A hatósági árszabályozás kérdése jelentésünk évében, különösen annak utolsó negyedében, a gazdasági élet és szakmánk s egyesületünk centrális problémájává vált. Amikor nemcsak a hadviselő, de a semleges államok is, erős kézzel nyultak bele az árak megállapításának kérdésébe, akkor — amiként ezt a Miniszterelnök úr 1939. évi szeptember hó 2.-i ünnepélyes enunciációjában megállapítja — nálunk is különleges intézkedéseket kellett hozni.

Az árszabályozás ügye az Árellenőrző Kormánybiztosság hatáskörébe utaltatott, amelynek az előző évi jelentésünkben ismertetett 2220/1938. számú rendeletben biztosított hatáskörét még a 4110/1939. számú kormányrendelet annyiban kiszélesítette, hogy az Árkormánybiztosságnak rendelkezési jogot biztosított az ellenőrzés szempontjából a helyi közigazgatási szervek fölött.

Az árszabályozás körüli első alapvető intézkedés a *8300/1939. M. E. számú rendelettel* történt, amellyel a kormány elrendelte a rendeletben felsorolt iparcikkek és gazdasági termékek, ezek között tehát a fa árának 1939. évi augusztus hó 26.-ával történt rögzítését. E rögzítés az Árellenőrző Kormánybiztos Úr hivatalos kijelentése sze-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

rint olyképp értendő, hogy legmagasabb árnak az ezen napon egyénenkint, tehát mindenki által saját üzletében elért árat kell tekinteni.

Kétségtelenül szükség volt nálunk is erre az intézkedésre azért, hogy a közszükségletet képező termékek és cikkek árainak a rendkívüli gazdasági viszonyok közepette várható indokolatlan emelkedése megakadályoztassék. De épp így előrelátható volt, hogy ez az árrögzítés idővel módosítást fog követelni, mert a termelési költségek emelkedésének kitett cikkek eladási árait, a forgalom megbénításának veszélye nélkül megmerevíteni kétségkívül nem kívánatos. Nyilvánvalóvá vált ez a mi szakmánkban, amely a szükségletünk legjelentősebb részét képező *fenyőszerfában* a bennünket környező államokra van utalva, ezek pedig — kihasználva a háborús készülődések szülte konjunktúrát — áraikat ugrásszerűen emelték. Ennélfogva az augusztus hó 26.-i fenyőfa eladási árak már röviddel az árrögzítő rendelet életbeléptetése után meghaladottaknak voltak tekintendők.

A fabehozatalunkat intéző M. kir. Külkereskedelmi Hivatal azonnal fel is ismerte annak szükségességét, hogy az augusztus hó 26.-i rögzített fenyőfaárakat sürgősen szabályozni kell, hogy a faellátás folytonossága fennakadást ne szenvedjen. A Külkereskedelmi Hivatallal együtt az Árellenőrző Kormánybiztosságnál megindított tárgyalások alapján az utóbbitól felhívást nyertünk a fenyőszerfa árszabályozására irányuló javaslataink előterjesztésére. A problémának rendkívül beható s számos megbeszélést igényelt megvitatása során érdekeltjeink körében a szabályozás irányelveként az a felfogás alakult ki, hogy — tekintettel arra, miszerint a fenyőműfabehozatal árainak meghatározása a bennünket környező államok termelőitől függ — az eladási árak megállapítása a mindenkori beszerzési árakhoz igazodjék, azon haszonmarge mellett, amelyet az Árkormánybiztosság megállapít. Ezen javaslatunk alátámasztása céljából összeállítottuk az egyes behozatali viszonylatokban augusztus hó 26.-án a fanagykereskedelemben fennállott árakat és azokat szembeállítottuk azok-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kal az árakkal, amelyeken a fenyőműfaanyagok előterjesztésünk idejében, az év végén beszerezhetők voltak. Az ilyenmódon megállapított fanagykereskedői eladási árak magukban foglalták a külön árvetéssel igazolt rezsit és a köbméterenkinti hasznot is. A telepes fakereskedelem eladási árainak meghatározása tekintetében az importkereskedelem által megadott eladási árakból, mint beszerzési árakból indultunk ki. A telepes fakereskedő igazolt rezsi-költségeit a körzetenkint beszerzett adatok alapján készült árvetéssel támasztottuk alá.

Az eladási árakat — mint említettük — ezek alapján olykép javasoltuk szabályozni, hogy azok a mindenkori beszerzési árakhoz hozzáadható rezsi- és a megállapítandó bruttó-haszonkulcs alapján, a kereskedő által — természetesen az árellenőrzés biztosításával — megállapíthatók legyenek.

Ebbeli előterjesztésünknek eredménye volt az Árellenőrzés Országos Kormánybiztossága által a velünk való hosszas és beható tárgyalások után 1939. évi december 23.-án kibocsátott és ugyanakkor életbelépett 10.300/1939. számú rendelet.

Az Árellenőrző Kormánybiztos Úr helyes gazdasági érzékére és a gazdasági élet jogos követelményei iránti megértésére vall, hogy eltekintett a merev árak megállapításától és ahelyett előterjesztéseink figyelembevételével olyan megoldást választott, amely az import fenyőszerfára fennállott augusztus hó 26.-i árrögzítés megszüntetése mellett lehetővé tette a fakereskedelem számára, hogy a változó beszerzési lehetőségekhez es árakhoz alkalmazkodva, a rendelet előírásai szerint *önmaga állapíthassa* meg a behozandó fenyőműfa eladási árait Az importőr (nagykereskedő) eladási ára a rendelet szerint a mindenkori beszerzési árból és az ahhoz hozzászámítható költségekből és bruttó haszonból alakul; a telepes fakereskedő pedig eladási árát az általa közvetlenül behozott, vagy a nagykereskedőtől vásárolt áru átlagos beszerzési ára alapján — az ahhoz hozzászámítható költségek és bruttó haszon figyelembevételével — határozza meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A rendelet e tekintetben egyenesen úttörő alkotást jelent, s a szakma összessége megnyugvással és köszönettel fogadta már azért is, mert annak világos és szabatos intézkedései megszüntették a fenyőszerfa beszerzése és eladása körüli bizonytalanságot A rendelet nyujtotta szabályozás persze csak akkor lett volna teljes, ha az Árellenőrző Kormánybiztos az eladási árak megállapításánál megengedte volna — ahogy ezt javasoltuk is — az *utánpótlási ár* figyelembevételét. Aligha szorul ugyanis bővebb fejtegetésre, hogy a telepes kereskedő számára, raktárának a mai fokozott közszükséglet ellátása szempontjából szükséges kiegészítése, vagyoni státusának veszélyeztetése nélkül, csak így válnék lehetővé. Ha az Árkormánybiztos Úr rendelete ezt az elvet a szabályozásnál mellőzte is, mégis hinnünk kell, hogy a gazdasági szükségesség arra a felismerésre fog vezetni, hogy az utánpótlási ár a gondos és szolíd kereskedő számvetésénél és üzletvitelénél figyelmen kívül nem hagyható.

A rendelet kibocsátásakor az Árellenőrző Kormánybiztos Úr hozzánk intézett leiratával arra kérte fel egyesületünket, hogy a megjelent rendelet intézkedéseinek a kereskedők gyakorlatába való átvitele és így különösen a rendelet által előírt bejelentési kötelezettség pontos teljesítése érdekében közreműködjék. A rendelet hivatalos magyarázatául szolgáló közleményben kijelentette a Kormánybiztos Úr, hogy az adatszolgáltatás egységes teljesítése szempontjából esetleg szükséges mintanyomtatványok, vagy más célravezető megoldásra nézve egyesületünk előterjesztésére fog a szükséghez képest intézkedni, errevonatkozó javaslataink elkészítése és előterjesztése után.

Mondanunk sem kell, hogy az Árkormánybiztos Úr felhívásának eleget tettünk.

E célból azonnal a rendelet megjelenése után helyi csoportjaink székhelyein (Pécsett, Győrött, Kecskeméten, Debrecenben, Békéscsabán majd később Kassán, Érsekujvárt) ezt követőleg pedig a szakosztályaink és helyi csoportjaink kötelékébe nem tartozó tagtársaink részvé-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

televel Budapesten taggyűléseket tartottunk, amelyeken ismertettük a rendelet alapvető intézkedéseit és tájékoztattuk tagtársainkat a rendelet előírásai mikénti végrehajtására nézve. Azonkívül az Árkormánybiztos Úr által kívánt nyilvántartási formulákat kidolgoztuk és az ő jóváhagyásával tagjaink rendelkezésére bocsátottuk.

A rendelet ismertetése céljából tartott taggyűléseken egyuttal meghallgattuk tagtársainknak a rendelet intézkedéseire vonatkozó kívánságait és észrevételeit, amelyek főleg a rendeletnek a *telepes* fakereskedők eladásait tárgyazó intézkedéseire vonatkoztak, s amelyek odakonkludáltak, hogy a rendelet — a fakereskedelem által elismert minden előuyei mellett — egyes vonatkozásaiban kiegészítésre és módosításra szorul.

Igy telepes fakereskedő tagtársaink összessége nem találja kielégítőnek a telepes fakereskedő eladásainál a beszerzési árhoz hozzáadható bruttó haszonkulcsnak 20%-ban megállapított mértékét. Nemcsak azért, mert a rezsiköltségek számbavehető polgári haszonra fedezetet alig nyujtanak, hanem azért is, mert ilyen haszonkulcs mellett nincsen figyelembevéve a bruttórezsit növelő és a hasznot viszont jelentékenyen csökkentő az a körülmény, hogy az átlagos haszontétel minden árufajtára, tehát a jobb minőségű választékokra is vonatkozik. Már pedig ezek a fokozott költséggel járó, hosszú tárolást és goodozást igényelnek, ami által előálló költségeket és kamatveszteséget a 20%-os haszonkulcs nem fedezi. A rendeletnek azon intézkedése továbbá, amely szerint az árukészletet nem lehet az utolsó beszerzési árakon számításba venni, hanem az egész készletnek tényleges beszerzési árából kell kiindulni, sérelmesnek bizonyult azon telepes fakereskedőkre nézve, akik nagyobb készletekkel rendelkeztek és ezért ők külön méltánylást érdemlő elbánásban kívántak részesülni.

A magunk részéről erészben azt a javaslatot tettük, hogy engedje meg a Kormánybiztos Úr, miszerint a vonatkozó árufajták és minőségek beszerzési árainak elsőízbeni megállapításánál a beszerzést igazoló számlákra csak

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

1938. évi december hó 31.-ig kelljen visszamenni, az ezt megelőző időből származó tételek pedig az 1938. évi december hó 31.-i számlaérték, ilyenek nemlétében pedig a legolcsóbb 1939. évi beszerzés alapján legyenek a kalkulációba beállíthatók; amennyiben pedig valakinek 1939. évi beszerzése ilyen áruban nem volna, úgy az 1938. évi december hó 31.-i árténvezők irányadók.

Az Árellenőrző Kormánybiztos Úr ezen utóbbi előterjesztéseinket 4004/1940. számú — már a folyó évben kibocsátott — rendeletével teljes mértékben figyelembe vette és ezen rendelete értelmében az 1938. évi december hó 31.-i, kisegítőleg figyelembeveendő árak tekintetében irányadóknak elfogadta az egyesületünk által közölt árakat.

Sérelmesnek mutatkozik az Árellenőrző Kormánybiztos Úr 10.300/1939. számú itt tárgyalt rendelete a telepes fakereskedelemre azáltal is, hogy a rendelet a *telepes fakereskedőnek* telepe érintése nélkül, közvetlenül vevője részére, *vagóntételekben való eladásait* (az ú. n. »tranzit«-eladásokat) nem teszi lehetővé. A rendelet szerint ugyanis az importőr maximálisan 16% bruttóhasznot számíthat fel abban az esetben is, ha nem a telepes fakereskedő, hanem közvetlenül a fogyasztó részére szállít (ami egyébként a multban csak szórványosan fordult elő, mert a telepnélküli fakereskedelem rendszerint csak a telepes fakereskedő kiszolgálásával foglalkozik). Ez a szabályozás tehát kizárja annak a lehetőségét, hogy a telepes kereskedő, aki a behozatalt lebonyolító nagykereskedőtől vásárol, telepének érintése nélkül *vagóntételben* közvetlenül adhasson el vevőjének árut. Részletesen kifejtettük, hogy ez a szabályozás nemcsak a telepes kereskedőre, de azon fogyasztókra is sérelmes, akik vásárlásaik egy részét a telepes kereskedőknél közvetlenül, vagóntételben eszközlik. Úgy ezen, mint az egyéb, részletesen kifejtett okok alapján kértük tehát a rendeletnek a telepes fakereskedőre vonatkozó intézkedéseit oly értelemben kiegészíteni, hogy ezek az ú. n. tranzit-eladások a telepes kereskedő részére tétessenek lehetővé azáltal, hogy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a telepes kereskedő vagóntételekben a fogyasztó részére történő ilyen szállításainál a nagykereskedő részére megállapított legmagasabb eladási árakat számíthassa abban az esetben is, ha a szállítás a telep érintése nélkül történik.

A rendelet egyik hiánya továbbá, hogy a *telepes kereskedők egymás közötti* eladási árait nem szabályozza, ami nemcsak Budapesten, de főleg a vidéken levő kis fakereskedők számára sérelmes, akik árukészletük kisebb-nagyobb részét a nagy áruraktárral rendelkező telepes kereskedőtől szerzik be és kisipari és mezőgazdasági egyedek részére adják tovább. Az ilyen eladások szabályozatlanul hagyása esetén tehát a kisközségek fogyasztó közönsége károsul, akiknek nagy távolságról kellene csekély áruigényeiket fedezni. Sérelmesnek találta a telepes fakereskedelem egyebek között azt az intézkedést is, hogy a telepes fakereskedő által kiállítandó *árujegyzékben* a rendelet a vevő nevének feltüntetését is megkívánja. Ez nemcsak a gyakorlati keresztülvitelben okoz nehézséget, hanem a közigazgatási bíróság joggyakorlata értelmében — amely szerint a névvel ellátott jegyzék számlának minősül — illetéklerovási kötelezettséget von maga után, amit pedig az amúgy is alacsonyan megállapított 20%-os haszonkulcs terhére kell a kereskedőnek viselni.

Mindezen, a rendelet kiegészítésére és módosítására irányuló egyéb kívánalmainkat már a jelentésünket követő év elején előterjesztettük az Árkormánybiztos Úrhoz, aki azonban — a fentemlített és a 4004/1940. számú rendeletével szabályozott eseteket kivéve — még nem döntött.

Az 1939. évi augusztus 26.-ával rögzített árak a *belföldi* származású faanyagokra nézve is újabb szabályozást igényelnek, amely irányban akciónkat már csak a jelentésünket követő évben indítottuk meg. A szabályozás azonban mindeddig nem történt meg, holott mondanunk sem kell, hogy a termelés és forgalom folyamatosságának megakasztása nélkül nem kívánatos tovább fenntartani a jelenlegi állapotot.

A tüzifa árszabályozásáról már fentebb szólottunk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Készlet-bejelentés

Az országban tároló készletek nyilvántartása céljából még az 1938. évben megjelent (előző évi jelentésünkben tárgyalt) 6830/1938. M. E. számú kormányrendelet számos vonatkozásban, így szakmánk szempontjából is nehezen keresztülvihetőnek bizonyulván, a kormány a tároló készletekre vonatkozó bejelentési kötelezettséget 990/1939. számú január hó 25-én megjelent rendeletével — a bejelentésre kötelezett anyagok jegyzékének szűkítésével s a készletváltozási bejelentési határidőnek megváltoztatásával — újból szabályozta. Emellett tudvalevőleg a 7150/1938. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet külön intézkedett a *termelt* készletek bejelentéséről és nyilvántartásáról, amely kötelezettség az 1940. évi január hó 10-én megjelent 100/1940. M. E. számú kormányrendelet újbóli szabályozást nyert.

A kivételes gazdasági állapot bekövetkeztekor a kormány 12.113/1940. M. E. számú rendeletével, a bejelentési kötelezettség újabbi szabályozása mellett, a fenyőfapalló, metszett gerenda, fenyőgömbfa, kőrisrönk és diórönkből az 1939. évi szeptember hó 2. napján fennállott készletek bizonyos mennyiségét zár alá vette és egy úttal kiterjesztette a zárolást a fenyőgömbfára vonatkozóan a feldolgozó- (fűrész-) üzemben levő készletekre is. E kormányrendelet végrehajtása szempontjából bizonyos könnyítéseket kértünk. A kormányrendelet végrehajtásával megbízott iparügyi miniszter úr előterjesztéseinket nagy megértéssel fogadta s 49.600/1939. számú rendeletével megfelelően intézkedett is, aminthogy a zárolt készletek felszabadítása körül — aminek intézése az év elejétől kezdve az Anyaggazdálkodás Faipari Bizottságának hatáskörébe utaltatott — általában jóleső megértés volt tapasztalható. Úgy a készletbejelentés, mint a zárolásra vonatkozóan tett rendelkezésekről szintén behatóan tájékoztattuk tag- társainkat és útbaigazítottuk őket a rendeletek által előírt tennivalókra nézve.

Anyag-gazdálkodási bizottság

A külföldről való anyagbeszerzés körül a nemzetek közötti árucsereforgalomban a háborús viszonyok követ-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

keztében beállott nehézségek szükségessé tették, hogy az anyaggazdálkodás a gazdasági élet és a termelés folytonosságának biztosítása érdekében szervesen irányíttassék.

E meggondolásból fakadt a 10.670/1939. M. E. számú kormányrendelet, amelynek 1. §-a értelmében a kormány felhatalmazta az iparügyi miniszter urat arra, hogy az egyes anyagkészletek zár alá vétele, továbbá az ipari nyersanyagok és termékek előállításának, forgalmának és felhasználásának szabályozása következtében szükséges közigazgatási tennivalók ellátására ipari anyaggazdálkodási szakbizottságokat állítson fel.

A kormány ezen felhatalmazása alapján létesült az iparügyi miniszter úr 64.700/1939. Ip. M. számú rendeletével, *az Anyaggazdálkodás Faipari Bizottsága.* A bizottság igen tág hatáskörrel van felruházva, mert egyebek között megállapítja a faipari nyersanyagokból, kész- és félgyártmányokból a szükségleteket és az azokból meglévő készleteket, figyelemmel kíséri ezen anyagok félkész- és készgyártmányoknak a hazai és külföldi forrásokból való beszerzését, ezek termelését, forgalmát és elosztását.

A bizottság elnökévé : *Gaul Károly* min. tanácsos, elnökhelyetteseivé : *Tóth Zoltán* min. tanácsos és *Zsombory Ignác* m. kir. főerdőtanácsos s *Vági Márton* min. főmérnök, tagjaivá pedig egyesületünk részéről elnökünk, *Vuk Gyula*, alelnökünk, *dr. Jordán János* és *peremartoni Nagy Sándor*, továbbá Dr. Rubchich László tagtársaink neveztettek ki. A bizottság irodájának fenntartásáról, a Gyáriparosok Országos Szövetségével együtt, Országos Egyesületünk tartozik gondoskodni s azt a GYOSz részéről *dr. Bertalan István* igazgató, egyesületünk részéről *dr. Csernó Aladár* titkárunk együttesen vezetik.

A Bizottság működését már csak a jelentésünket, követő évben kezdte meg és úgy a bizottság vezetősége, mint tagjai teljes biztosítékot nyujtanak arra nézve, hogy a Bizottság a rendelet által ráruházott nagyfontosságú feladatokat — a szakma jogos érdekeinek figyelembevételével — a hozzáfűzött várakozásoknak megfelelően fogja ellátni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A felvidéki és kárpátaljai vasútvonalak visszakerültével az ezzel kapcsolatos közlekedési és tarifaügyi kérdések behatóan foglalkoztatták az érdekelt köröket.

Ez a probléma nemcsak szakmánk s nemcsak a vasút szempontjából bír nagy jelentőséggel, — hisz a kárpátaljai forgalom legnagyobb része a fából adódik — hanem nemzetgazdasági s nemzetvédelmi szempontból is. E tárgyban az év közepén Ungvárott egy nagyszabású tarifaankét volt, amelyen egyesületünk képviseletében megboldogult alelnökünk, *Hajovics Péter* és intézőbizottságunk tagja, *dr. Siposs Aladár* kamarai főtitkár exponálták nagyhatású felszólalásaikkal a fagazdálkodás szempontjait.

Az ankéten elhangzott kívánalmak memorandumba foglaltattak, amelyhez a kárpátaljai fatermelés szempontjából mi is adalékokat szolgáltattunk, ismételten reávilágítva a Kárpátalja erdőségeinek és egyéb természeti kincseinek gazdaságos értékesítésében rejlő nagyjelentőségű nemzeti érdekekre, a kárpátaljai fagazdálkodás kívánalmait jelöltük meg irányító szempontnak a teendő tarifális intézkedések számára.

Ezen intézkedések részletei tekintetében kértük a kárpátaljai fa elhelyezése szempontjából a keskenyvágányú vonalakon a tört díjszámításnak megszüntetését és egységes tételek számítását, kértük továbbá a kárpátaljai tűzifatermelés szempontjából a belföldi tűzifára vonatkozó kedvezményes díjszámításnak meghosszabbítását és a lépcsőzetes csökkentés (degressiv barême) létesítése esetén az idevágó tételeik megfelelő átdolgozását. *A fűrészárura* vonatkozóan — mindaddig, amíg a taracközi közvetlen vasúti összeköttetés helyre nem áll és a degressiv díjszabás életbe nem lép — olyan díjszabások alkalmazását kérelmeztük, amelyek előállanának akkor, ha a peage forgalom fennállana.

További kérelmünk volt, a lombos műfára, — különösen a bükkfában fennálló feleslegeknek exportálhatása céljából — annak lehetővé tételét, hogy a kárpátaljai faexport számára legalábbis azok a díjtételek álljanak

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

rendelkezésre (éspedig úgy Németország, ideértve a protektorátusi területet is, mint az akkortájt Lengyelország felé irányuló forgalomban) amelyek a szállítók részére a visszacsatolás előtti időben is fennállottak. Végül kértük a tűzifára érvenyes szállítási díjkedvezményeknek a cellulózefára, hulladékfára, valamint a kötegelt alágyujtási fára való kiterjesztését.

Az előterjesztett kérelmek illetékes helyen beható tárgyalásban részesültek. E tárgyalások egyik legfőbb eredménye volt, hogy a MÁV a Kárpátalján felvő borsavölgyi, továbbá az Ungvár—antalóci vonalakon a tört fuvardíjszámítást megszüntette és az árudíjszabásnak az össztávolságra való egységes számítását léptette életbe, amiáltal nagyobb távolságokra való szállításoknál a nagyobb fuvardíjtételeknek jelentékeny olcsóbbodása állott be.

Felemlítendőnek tartjuk még, hogy a *magyar vasúti árudíjszabás* egyes lényeges rendelkezései, valamint a rakodóvágányokra nézve fennálló »általános feltételek« a letelt évben módosításon mentek keresztül. Az erészben előterjesztett tervezethez szakmánk szempontjából — tarifaügyi irodánk útján megtettük észrevételeinket.

Egyebekben *fuvar díjmérséklések* iránti kívánalmaink a már ismeretes okokból az elmúlt évben is csak korlátolt mértékben voltak érvényesíthetők. A hazai *fűrészekhez menő gömbfára* és az abból előállított fűrésztermékekre vonatkozóan fennálló díjkedvezmény az elmúlt évben is meghosszabbíttatott és a mult esztendőben is több ízben tettünk előterjesztést a szóban lévő díjmérséklés élvezetére jogosított fűrészekről vezetett jegyzékbe való felvétel iránt, amely kérelmünket a MÁV igazgatósága minden esetben előzékenyen teljesítette is.

Tűzifa ellátásunk szempontjából rendkívül nagy jelentőségű volt a *belföldi tűzifára* engedélyezett s 1939 június 30.-án lejárt *vasúti díjkedvezmény* megújításának kérdése, amelyre nézve érdekeltségünk is előterjesztést tett. A díjkedvezmény 1939 szeptember 1-től kezdve visszavonásig, de legkésőbb 1940. június hó 30-ig meghosszabbíttatott.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Tagjainknak egyéb díjszabási ügyeiben a lefolyt évben is számos ízben jártunk kezére.

Ehelyütt kell végül beszámolnunk azokról a lépéseinkről, amelyeket a háborús állapotok bekövetkeztekor beállott szállítási nehézségek elhárítása céljából tettünk. Több ízben eljártunk illetékes helyen a szállítási lehetőségek biztosítása céljából; tájékoztattuk továbbá tagtársainkat a faanyagok szállításának biztosítása érdekében közzétett rendelkezések felől s eljártunk a vasúti kocsik igénylésére vonatkozó kérelmeik ügyében.

Szociálpolitika

A munkaviszony szabályozásáról szóló 1937. évi XXI. t.-c. által kijelölt feladatkörben *a legkisebb munkabérek szabályozása* vitte jelentésünk esztendejében a dominánó szerepet. Szakmánk összes ágazataiban ismételten szabályoztattak a minimális munkabérek. Igy a m. kir. iparügyi miniszter úr által 31.033/1939/12. szám alatt megerősített határozattal újbóli megállapítást nyertek *a fa- és csontiparban* fizetendő minimális bérek, éspedig úgy az ácsipar, a gömbölyű fát feldolgozó ipar, tehát a fűrészipar, mint a furníripar, a parkettakészítő- és lerakóipar és az asztalosiparban. Újbóli szabályozást nyert — az iparügyi miniszter úr által az 59.650/1939. szám alatt megerősített határozattal — *a tüzifaaprítóüzemekben* alkalmazottak bére. Végül életbeléptetett a *kereskedelmi segédmunkások* minimális munkabéreinek szabályozása tárgyában kelt előző évi jelentésünkben már tárgyalt határozat is, amely egyebek között a telepes fakereskedelemben alkalmazott segédmunkások legkisebb bérét az órabérrendszer megszüntetésével heti bérrendszer alapján állapította meg. Ez a határozat — miként erre már mult évi jelentésünkben is utaltunk — számos kétséget és homályt hagyott fenn, amelyek tisztázása érdekében többízben kellett illetékes helyre fordulnunk. A jelzett bérmegállapító határozat mikénti értelmezése körül felmerült több elvi kérdésben maga a bizottság állást foglalt ugyan, azonban ezen elvi állásfoglalásai dacára még számos kontroverz kérdés maradt fenn, amelyeket — mint általában a határozat

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

mikénti értelmezése és alkalmazása körül felmerült minden vitás kérdést — végeredményben a bírói gyakorlat lesz hivatva tisztázni. Az egyes minimális munkabérhatározatokról és azok mikénti alkalmazásáról tagtársainkat minden alkalommal külön körlevelek útján kimerítően tájékoztattuk. A minimális munkabérek megállapításával kapcsolatban kell beszámolnunk arról, hogy egyes bizottságokban felmerült az a kívánalom, hogy az *erdei kitermelésnél* alkalmazottak legalacsonyabb munkabérei is megállapítást nyerjenek. Ez ellen a törekvés ellen nemcsak magában a bizottságban helyetfoglaló képviselőink útján szólaltunk fel, hanem külön előterjesztéssel éltünk az iparügyi és a földmívelésügyi miniszter uraknál. Rámutattunk arra, hogy ez a törekvés merőben ellenkezik a fatermelésmint őstermelés természetével, amelyre az ipari munkaidő- és munkabérszabályokat átvinni teljes lehetetlenség. De ettől eltekintve, a minimális bérrenszder az erdőgazdálkodásban gyakorlatilag sem volna keresztül vihető. Ezen előterjesztésünk, amelyet átnyujtottunk a földmívelésügyi miniszter úrnak is, eredményezte nyilván azt, hogy a kérdés a napirendről lekerült.

A munkaidő szabályozásával kapcsolatban meg kell említenünk, hogy az előző évi jelentésünkben tárgyalt 34.440/1939. K. K. M. számú és a fa- és csontiparban alkalmazottak munkaidejéről szóló 43/1939. évi iparügyi miniszteri rendeletek szabályozták szakmánkat illetően a munkaidőt és úgy ezen, mint a legkisebb munkabérekről szóló határozatok mikénti alkalmazásáról minden egyes alkalommal behatóan tájékoztattuk tagtársainkat, felemlítve itt különösen azon tájékoztatóinkat, amelyek az 1937 : XXI. t.-c. végrehajtásával kapcsolatban a munkaidő és munkarend kifüggesztését, stb. vonatkozó teendőket tartalmazták.

„Családpénztár" Az iparban és kereskedelemben alkalmazott munkások gyermekneveltetési pótlékáról szóló 1938. évi XXXVI. t.-c.-t életbeléptető 50.000/1938. Ip. számú miniszteri rendeletet az év folyamán az iparügyi miniszter úr módosította. A végrehajtási rendelet módosítása azt az igyeke-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

zetet váltotta ki a törvény alapján működő Családpénztárakból, hogy a vállalatok *fakitermelési üzemeinél* alkalmazottak hozzátartozóit is a törvény hatálya alá vonja. A Családpénztárak ezen követelése merőben ellenkezvén a törvénnyel, érdekelt tagtársaink tájékoztatásaink alapján az Országos Ipari és Bányászati Családpénztárhoz jogorvoslattal éltek, — amely azonban eredményre nem vezetvén — szükségesnek tartottuk a Családpénztárnak ezen törvényellenes magatartása miatt a Pénztár felügyeleti hatóságához, az iparügyi miniszter úrhoz felterjesztéssel élni. Reámutattunk e felterjesztésünkben arra, hogy a törvény hatálya csakis az ipartörvény hatálya alá eső vállalatokra terjed ki, márpedig az ipartörvény 183. §-ának *a)* pontja értelmében az erdei kitermelést kifejezetten kiveszi az ipartörvény hatálya alól. Kértük tehát — utalással itt is, a törvénynek az erdei üzemek szempontjából gyakorlatilag keresztülvihetetlen voltára — annak kimondását, hogy a gyermeknevelési pótlékról szóló törvény hatálya az erdei fakitermelésnél alkalmazottak hozzátartozóira nem terjed ki. Minthogy azonban a törvény halasztó hatályú jogorvoslatot nem engedélyez — mert csupán az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár igazgatójához, tehát a Családpénztárak felettes hatóságához való felebbezést engedi meg — avval a kéréssel fordultunk az iparügyi miniszter úrhoz, hogy utasítsa az Országos Családpénztárt arra, miszerint a jogellenes járulékkivető határozatok végrehajtását a miniszter úr döntéséig tartsa függőben. A kérdés még jelentésünk évében sem nyert elintézést, jóllehet az Országos Családpénztár által az érdekeltek és egyesületünk képviselőinek belevonása mellett s már ebben az évben megtartott szaktanácskozmány egyhangulag annak a felfogásának adott kifejezést, hogy az erdei fakitermelésnél alkalmazottakat hozzátartozói *nem* vonhatók a Családpénztár kötelékébe, tekintet nélkül arra, hogy az erdei fakitermelést *ki* gyakorolja. Kívánatos volna, ha ez a függő kérdés akár a felügyeleti hatóság, akár pedig újabb törvényes szabályozás útján mielőbb megnyugtató elintézést nyerne.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Szabványosítás

A Magyar Szabványügyi Intézet jelentésünk évében egyesületünk képviselőinek részvétele mellett folytatta a *fenyőfa minőségi szabványai* — még az 1937. évben készült s több ízben tárgyalt — tervezetének megvitatását. Előterjesztett és megokolt javaslatainkhoz a Szabványügyi Intézet szakbizottsága hozzájárult és *Haasz Emil* tagtársunk elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki a minőségi szabványok végleges megszövegezése céljából, ami meg is történt. Az ekként megszövegezett tervezet azonban jelentésünk évében még nem került jóváhagyásra.

1939. IV. t. c.

Az 1939 : IV. t.-c.-t a m. kir. kormány 7720/1939. M. E. számú rendeletével léptette életbe. Ez a rendelet — ellentétben az előző törvény végrehajtási rendeletével) — rendkívül részletes és szabatos intézkedéseket tartalmaz ; ezenkívül az Értelmiségi Munkanélküliség Kormánybiztosa alkalmat adott arra, hogy a végrehajtási rendelet életbelépése előtt annak összes intézkedései az érdekképviseletekkel megbeszéltessenek, amely megbeszélés eredménye alapján azután az érdekképviseletek s a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara részletes tájékoztatókat adtak ki. A magunk részéről e tájékoztatókat kiegészítettük körleveleinkkel és ezenkívül is kimerítő felvilágosításokat adtunk tagjainknak a végrehajtási rendelet mikénti alkalmazására nézve.

Az átképző tanfolyam

Az Értelmiségi Munkanélküliség Országos Kormánybiztosa felhívására egyesületünk, továbbá a GYOSZ, a TEOSZ és a Tüzifakereskedők és Gőzfavágók Országos Egyesülete által rendezett kereskedelemre átképző tanfolyam — miként már tavaly jelentettük — befejezést nyert és így további közreműködésünk csupán arra szorítkozott, hogy a tanfolyamot végzett hallgatóknak a szakmában való elhelyezéséről gondoskodjunk. Ezt sikerült is elérni és közölhetjük, hogy a tanfolyamot végzett hallgatók közül 49 jelenleg is a szakmában tevékenykedik (a többiek részben önállósultak, részben más elhelyezkedést találtak) s tagtársaink jelentése szerint túl-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nyomórészben beváltották a munkásságukhoz fűzött várakozásokat.

Nemzeti célú akciók

A Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapra egyesületünk által a szakma tagjai nevében felajánlott 15.000 pengő a szakma tagjai részéről beérkezett hozzájárulásokból fedezetet nyert s a felajánlott összeg a folyó évben rendeltetési helyére jutott. Ezenkívül egyesületünk az egyéb nemzeti célú akciókat is támogatta és szakmánk tagjai ezekből is kivették a maguk részét.

FAKSZ

Az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet mult évről szóló jelentése szerint az általa kihelyezett kölcsönökből visszatérülő összegekből tavaly 1,087.000 pengő (1939. évi december hó végéig 42.606 egyénnek kereken 59 millió pengő) anyaghitelt folyósított. Ezen anyaghitelek keretében, beszámolónk évében a FAKSZ telepeiről 339.000 pengő értékű anyagot szolgáltatott ki *a hitelben részesítetteknek*, míg a fennmaradó 748.000 pengő értékű anyagot azok telepes kereskedők útján kapták. Ez a körülmény egy okkal több arra, hogy t. Tagtársaink szerződéseiket a FAKSZ-al továbbra is fenntartsák, már csak azért is, mert csak így biztosítható a FAKSZ által szerződésileg vállalt azon kötelezettség, hogy új telepet szerződött kereskedők körzetében nem állít fel. A FAKSZ egyébként az elmúlt évben is, elismerésre méltó módon, lojális versenytársnak bizonyult.

Az OHE

Az ipari és kereskedelmi érdekeltségek központi hitelvédelmi szerve, az Országos Hitelvédő Egylet, — amelynek szakmabeli fiókjaként tudvalevően a Fakereskedők és Faiparosok Hitelezői Védegylete működik — az elmult évben közzétett és nemcsak a hitel-, de a gazdasági élet minden megnyilvánulására egyaránt kiterjeszkedő jelentése ismét megnyugtató adatokat tartalmaz szakmánkra nézve. Az összesen 636 kereskedelmi szakmabeli inzolvenciális esetből a fásszakmára mindössze 8 jutott, ami az összes kereskedelmi szakmabeli eseteknek

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

1·2%-a, míg valamennyi kereskedelmi szakmabeli fizetésképtelenségi ügy 20,800.000 pengőt tevő passzivumából a fás szakmára 448.000 pengő, tehát az összpasszívum 2·2%-a esett. Mindez újabb dokumentuma a fakereskedelmi szakma ellenálló képességének és egészséges megalapozottságának. Az OHE jelentése egyébként újabb bizonysága annak, hogy a központi hitelvédelmi szerv és annak ügyvezetősége hivatása magaslatán áll.

Kooperációk

A többi érdekképviseletekkel való kooperációinkról számolva be, ezuttal is első helyen kell említenünk a *Fakereskedelmi Csarnokot*, amely bár érdekképviseleti tényked nem fejt ki, de mint a szakma fővárosi és vidéki, valamint a szomszédos országokbeli tagjainak állandó találkozóhelye, rendkívül fontos missziót tölt be nemcsak azáltal, hogy a szakma tagjai körében felvetődő napi kérdéseket érdekképviseletünkhöz közvetlenül továbbítja, hanem azáltal is, hogy a szakmabeli tagok állandó érintkezése révén ápolja és fejleszti a kari együvetartozás érzését. A Csarnok ebbeli rendeltetésének új hajlékában, — amelyet előbb egymással szomszédos helyiségeinknek felmondása következtében nagy sajnálatunkra máshova kellett áttennie. — teljes mértékben megfelelt. A Fakereskedelmi Csarnok Ifjúsági Csoportja, — amely a fakereskedelemre átképző tanfolyam végzett hallgatóival egészült ki — az elmult évben is elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki.

Az ország első Kamarája: a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* a lefolyt esztendőben is első vonalban volt mindig, amikor a kereskedelem érdekeiért kellett síkraszállni. A Kamara emellett minden alkalommal jóleső szolidaritással karolta fel szakmánk életbevágóan fontos problémáit és azok érvényesülése érdekében tett előterjesztéseinket súlyával és tekintélyével támasztotta alá. — *Az Országos Erdészeti Egyesület* az elmult évben is sok esetben igen értékes segítőtársunk volt a termelés érdekében folytatott akcióinkban és annak kitűnő vezetősége mindenkor eredményesen támogatta fellépésünket.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségével való együttmunkálkodásunk a gyáripart és szakmánkat egyaránt érintő ügyekben, már tagsági kötelékünk révén is, a szoros barátság jegyében alakult. A többi társérdekképviseleteknek a kereskedelem általános érdekű kérdéseiben indított mozgalmaiban az elmult évben is részt vettünk.

Kedves kötelességet teljesítünk akkor, amikor a társérdekképviseleteknek s azok vezetőségének szakmánk és egyesületünk ügyeinek támogatásáért ezen a helyen is őszinte köszönetünket rójuk le.

Helyi csoportjaink

Helyi Csoportjaink az elmult évben is derekasan megfeleltek azon feladatuknak, hogy a szakma egyetemes célú akcióit a maguk közreműködésével elősegítsék és hatályossá tegyék. A helyi csoportjainkkal való állandó érintkezés révén közvetlenül ismerhettük meg egyrészt helyi csoportjainkban tömörült tagtársaink kívánságait és panaszait, a szakma összességét érintő ügyekben pedig helyi csoportjaink észrevételei és hozzászólásai mindenkor értékes anyagot szolgáltattak előterjesztéseink számára. A fennebb részletesen tárgyalt árszabályozási ügyekben, különösen az importfenyőanyagok árszabályozása kérdésében — mint már említettük — helyi csoportjaink székhelyein külön értekezleteket is tartottunk és az azokon megnyilvánult kívánságoknak voltunk szóvivői és hű tolmácsai. Helyi csoportjaink száma a Felvidék és Kárpátalja visszacsatolása folytán jelentésünk évének végéig kettővel szaporodott. Mult évi július hó 25.-én *néhai Hajovics Péter* alelnökünk vezetése alatt megalakult *Kárpátaljai Helyi Csoportunk*. A visszacsatolás folytán reorganizáltuk Felső-Magyarországi Helyi Csoportunkat is, amely a mult évi november hó 26.-án, felvidéki gazdasági életünk eminens vezető egyénisége: *dr. Siposs Aladár* kamarai főtitkár elnöklete alatt megalakult *Felvidéki Helyi Csoportba olvadt* bele. Mindkét helyi csoportunk megalakulása jelentékeny erőszaporulatot jelent egyesületünk számára és azokkal való együttműködésünk már eddig is eredményes volt és a jövőben is bizonyára érté-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kes gyümölcsöket fog teremni. Végül — azonban már csak a jelentésünket követő évben — *Haulik György* országgyűlési képviselő tagtársunk elnöklete alatt megalakult *Kisalföldi Helyi Csoportunk*, amelynek működési területe a Csallóköz és az ahhoz csatlakozó vidék területére terjed ki. Folyamatban van továbbá egyes helyi csoportjainknak reorganizálása, éspedig azoké, amelyeknek területe megoszlást, illetve jelenlegi területükön belül megfelelő átszervezést igényelnek; folyamatba tettük ezenfelül új helyi csoportok alakítását azon területeken, amelyek jelenleg nem tartoznak helyi csoportjaink valamelyikének kötelékébe.

Szakosztályaink

A telepes épületfakereskedők szakosztálya, — amely tudvalevőleg egyes helyi csoportjaink kiküldötteiből tevődik össze — az elmult évben is számos ízben tanácskozott és határozott a szakma egyetemes érdekeit, valamint a telepes fakereskedelem összességét érintő ügyekben, s javaslatait akcióinkban mindenkor figyelembe vettük. A telepes szakosztályunkban letárgyalt kérdések közül — nem említve azokat, amelyekről jelentésünk más helyén már megemlékeztünk — különösen kiemelendőnek tartjuk e szakosztályunknak a *kereskedelem képesítéséhez* kötéséről szóló, s a Kereskedelemügyi Miniszter Úr által készített törvénytervezethez való állásfoglalását.

Ebben kértük a szóban lévő törvényalkotásnak elhalasztását, minthogy a mai rendkívüli időket erre nem tartottuk alkalmasnak. A részletekben egyebek között kifogásoltuk a javaslat azon rendszerét, hogy az iparosság szakképzettségére vonatkozó rendelkezéseket akarja a kereskedelemre is sablonszerűen ráhúzni s ezért kértük a tervezetnek a tanonc- és segédszolgálatra vonatkozó részét átdolgozni. Kértük továbbá a nagykereskedelemnek és a nyilt árusítás útján folytatott telepes épületfakereskedelemnek a szabályozás alóli kivételét. Indokolatlannak és helytelennek jeleztük azt az intézkedést, hogy a szakképzettség igazolása ne terjedhessen a 2000 lélekszámot meg nem haladó községben személyzet nélkül

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

dolgozó kereskedőkre. Minthogy továbbá a képesítés ismérveit valamennyi szakmára szerintünk egységesen szabályozni nem lehet, azt javasoltuk, hogy a Kereskedelemügyi Miniszter Ur a törvényben nyerjen felhatalmazást arra, hogy a szakképzettség igazolásának feltételeit az egyes szakmákra, az érdekeltek előzetes meghallgatása után, rendeletileg állapítsa meg.

A tervezetnek a *kereskedelmi testületek és azok országos központjára* vonatkozó rendelkezéseire nézve behatóan megindokoltuk azon álláspontunkat, hogy a kereskedelmi testületek megalkotására szükség nincsen és ennél fogva nincs szükség arra sem, hogy azok egy központi szervbe tömörítessenek. A tervezet jelentésünk évében nem került további vitatás alá.

Telepes szakosztályunk foglalt továbbá állást egyesületünk nevében a Kereskedelemügyi Miniszter Úr által elkészített és az *üzleti zárórá*ról szóló törvénytervezethez is.

A *fanagykereskedői szakosztály* az elmult évben is serényen tevékenykedett. Különösen a behozatalt érintő kérdésekkel mindenkor behatóan foglalkozott s erészben tett és fennebb tárgyalt előterjesztéseinket a szakosztály hozzászólásainak figyelembevételével tettük meg. Megemlítendőnek tartjuk, hogy a szakosztály vezetőségében változás állott be, amennyiben *dr. Hódos Béla* alelnökünk, a szakosztály elnöke, ebbeli tisztségéről, a szakosztály mély sajnálatára, lemondott és ezen elhatározását megmásítani nem volt hajlandó. Ugyancsak lemondott a szakosztály ügyvezetése körül elismerésreméltó módon működött helyettes-elnöki tisztéről *Neumann Sándor* tagtársunk is. A szakosztály — amidőn köszönettel és elismeréssel adózott a távozó elnök és helyettes-elnöknek — az elnökség helyeinek betöltéséig, a szakosztály ügyeinek vezetésével, a szakosztály alelnökévé történt megválasztása mellett, *Binder Sz. Tituszt* bízta meg.

Szakértői tevékenységünk

Egyesületünk, mint szakvéleményt nyilvánító testület, úgy hatóságok, bíróságok, mint kereskedelmi kamarák részéről, az elmult évben is állandóan igénybe volt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

véve. Az ebbeli megkereséseket mindenkor a legnagyobb lelkiismeretességgel intéztük el. Ezenkívül tagtársainknak előfordult esetekben adó- és közigazgatási ügyeiben igazolásokat is szolgáltattunk ki.

Választott bíróság

Választott bíróságunk jelentésünk lefolyt esztendejében is az alapszabályaink és a törvényes jogszabályok által előírt módon fejtette ki tevékenységét. Bíróságunk igénybevétele, csak úgy, mint a rendes bíróságok ügyforgalma, az ismeretes gazdasági okokból az elmúlt évben csökkent. Ez azonban nem változtat azon, hogy választott bíróságunkra szükség van nemcsak azért, mert a rendes bíróságok a csökkent ügyforgalom mellett is késedelmesebben ítélkeznek, hanem amiatt is, hogy rendes bíróságaink rendszerint nélkülözik a szakmabeli perek elbírálásához szükséges szakszerűség kívánalmait. Minthogy azonban választott bíróságunk csak a hatáskörének való alávetés alapján működhetik, ezúttal is felkérjük t. Tagtársainkat, hogy a választott bírósági kikötés szövegét, amelyet minden évben meg szoktunk küldeni tagtársainknak, kötéseikbe vegyék fel és egyébként is propagálják választott bíróságunknak minden tekintetben bevált intézményét.

Intéző bizottságunk

Mult évi július hó 12.-én tartott közgyűlésünk felhatalmazásából működő intézőbizottságunk jelentésünk elmúlt esztendejében úgyszólván kivétel nélkül megtartotta kéthetenkénti üléseit, ami által lehetővé vált, hogy a mai rendkívüli időkben egymásra torlódó események közepette napról-napra felmerülő és halasztást nem tűrő kérdések — az egyesület alapszabályszerű szervei hatáskörének érintése nélkül — gyors elintézést nyerjenek. Nem mulaszthatjuk el, az intézőbizottság tagjainak ezen a helyen fáradhatlan és ügybuzgó közreműködésükért őszinte elismerésünket nyilvánítani.

Irodánk

Irodánk igénybevétele jelentésünk eltelt esztendejében eddig még soha nem tapasztalt mértékben fokozódott. A kötött gazdálkodás és a későbbi kivételes gazdasági

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

állapot a rendeletek és hatósági előírások olyan tömkelegét eredményezték, amelyek útvesztőiben hovatovább a jogtudó elemek is gyakran eltévednek, amiért is a rendeletek ismertetése és azok mikénti alkalmazása felőli tájékoztatások — a szóbeli felvilágosításadástól eltekintve — rendkívüli munkát hárítottak irodánkra. E faladatunknak — miként ezt már jelentésünk egyéb helyein említettük — nagyszámú körlevelek és egyéb tájékoztatók kibocsátásával igyekeztünk mindenkor eleget tenni.

Tarifaügyi irodánkat súlyos veszteség érte azáltal, hogy *Neubauer Vilmos*, közel négy évtizedet meghaladó fáradhatatlan és érdemes működés után, az elmúlt év végén elhalálozott. Rendkívül alapos szaktudásával, a legkomplikáltabb tarifális kérdésekben is eligazodást nyujtó tanácsadásaival, megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a szakmának. Páratlan kötelességtudása, szolgálatkészsége, szívélyes modora révén pedig általános megbecsülésnek és rokonszenvnek örvendett. Ámbár a megboldogult helye eddig még nem töltetett be, a tarifális tájékoztatószolgálat folytonosságáról gondoskodás történt.

Belélet

Áttérve ezután egyesületünk belső életére, örömmel jelenthetjük, hogy rendes tagjaink száma, főleg a visszacsatolt területek révén, az elmúlt évben 145-el gyarapodott s rendes tagjaink száma ezzel 1050-re növekedett.

A halálnak — sajnos — a lefolyt évben is bő aratása volt. Elragadta körünkből alelnökünket: *Hajovics Péter* országgyűlési képviselőt, Kárpátaljai Helyi Csoportunk elnökét. Nagy veszteség az ő eltávozása, mert azalatt a rövid idő alatt, amelyre a végzet földi létét megszabta, teljes odaadással szentelte magát egyesületünk ügyeinek. Mint a Kárpátalja szülötte, szívvel és lélekkel küzdött az idegen megszállás és elnyomatás alatt a magyar Igazságért; amikor pedig a Kárpátalja ismét visszatért kebelünkbe, ő volt egyike azoknak, akik a fórumon és egyebütt is mindenkor síkra szálltak a Kárpátalja ügyeiért. Nekünk szakavatott tanácsaival értékes munkatársunk, ragaszkodó tagtársunk és barátunk volt s ezáltal megszerezte vala-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

mennyiünk becsülését, rokonszenvét és szeretetét. Végtisztességén *vitéz Váry József* alelnökünk és főtitkárunk jelent meg s ravatalán elhelyezték egyesületünk koszorúját, tagtársaink nevében pedig vitéz Váry József alelnökünk mondott búcsúztatót.

Eltávozott körünkből *Schanzer Ignác*, szakmánk egyik hajdan kimagasló egyénisége, egyesületünknek tiszteletbeli elnöke és hosszú éveken át volt alelnöke. Ő volt egyike azoknak, akik negyvenhét évvel ezelőtt néhai *Kálnoki Bedő Albert* országos főerdőmesterrel, néhai *id. Vuk Gyulával*, néhai *dr. Unger Bernáttal* és a szakma akkori néhány lelkes vezető egyéniségével egyesületünket megalapították. Éles elméjével, mélységes szaktudásával, páratlan ügyszeretetével munkájának legjavát egyesületünknek és ezzel a szakmai közéletnek szentelte. Szigorú, de feltétlenül igazságos bírája volt az ügyeknek, nemes kartársi szíve pedig mindig megnyílt azok számára, akik segítségre és támogatásra szorultak. A történelmi sorsfordulat után visszavonult ugyan a szakmai közélettől, de továbbra is élénk érdeklődéssel kísérte a szakma és egyesület ügyeit és bölcs tanácsadással szolgált.

Elvesztettük még a faszakma egyik nesztorát: jánosi *Engel Józsefet*, továbbá a szakma egyik legértékesebb munkását: *Polgár Gézát*, egyesületünk egyik legrégibb, közszeretetben állott tagját: *Trostler Emilt*, a hazai fűrészipar két számottevő, ügybuzgó tagját: *Gellért Jenőt* és *Gellért Lajost*, ezenkívül *Königsberg Viktor* (Kaposvár), az oly fiatalon elhúnyt *Korvin György*, valamint *Grosz József* (Magyarbánhegyes), *Hirschfeld Samu*, *Moller Rudolf* (Jászberény), *Moskovitz Sámuel* (Forróencs), *Ökrös Sándor* (Vésztő), *Stark Adolf* és *Stöckl Fülöp* (Vámosmikola) tagtársainkat. Azt indítványozzuk, hogy tagtársaink elhúnyta felett érzett fájdalmas részvétünknek a közgyűlés jegyzőkönyvében is kifejezés adassék.

Pénzügyeink Egyesületünk pénzügyeinek állapotáról a külön előterjesztendő pénztári zárszámadás ad felvilágosítást. Ha

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

egyesületünk bővülő munkakörével, a szigorú takarékosság elveinek szem előtt tartása mellett, folyvást fokozó kiadásainkat sikerült is a bevételekkel egyensúlyban tartani, mégis érezhető hiányt jelent pénzügyi gestiónkban az a körülmény, hogy tagtársaink egy része, sajnálatos módon, az elmúlt évben sem teljesítette velünk szemben tartozó anyagi kötelezettségeit. Ez annál sajnálatosabb, mert fáradságos és eredményes munkánk lekicsinylésének érezzük azt, hogy ezek a tagtársaink, az egyéb üzleti kiadásaikkal szemben igazán számba sem vehető tagsági díjak fizetésével hátralékban maradtak. Nyomatékkal kell tehát kérnünk illető tagtársainkat arra, hogy kötelezettségeiknek késedelem nélkül a legnagyobb pontossággal tegyenek eleget, mert nem szorul bővebb indokolásra, hogy a mai példa nélkül álló nehéz időkben erőkifejtésünket anyagi okok nem hátráltathatják. Más oldalról köszönettel kell adóznunk azon tagtársainknak, akik az elmúlt évben is az alapszabályszerű mértéken felüli teherviseléssel járultak hozzá egyesületünk pénzügyi egyensúlyának megóvásához.

Alapszabályaink 19. §-a értelmében a választmányi tagok egyharmada a választmányból sorsolás útján kilép. A folyó évi május hó 28.-án tartott választmányi ülésünkön kisorsoltattak: *Bruckner Hermann, Grosz Nándor, Gyürk István, dr. Kálnay György, Kenedi Oszkár, Kertész Ernő, Kokovay Gyula* (Hódmezővásárhely), *Koller Dezső* (Pelsőc), *Kolos Emil, Kolozs Lajos* (Szeged), *Konti Imre, Kovács Dániel* (Endrőd), *Lippai Imre* (Szeged), *Lőbl Marcell, Méhes Aladár, ifj. Metzler Jenő, Milch Oszkár, Neumann Sándor, Németh Ferenc, Oláh Miklós* (Székesfehérvár), *Szőllősy Béla, Töldezsán István* (Dorog) és *Turóczi Sándor, dr. Vangel Gyula, Vas Arthur, Wirthl Jenő* tagtársaink, akiknek helyei, továbbá a *Hajovics Péter* alelnök elhalálozása folytán az elnökségben megüresedett egy hely, a t. Közgyűlés által betöltendő lesz.

Mielőtt beszámolónk végére érnénk, kötelességünknek tartjuk, hogy a szaksajtónak, és pedig elsősorban a jelentésünk évében megindult szaklapunknak, a »Magyar

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Fapiac«-nak, továbbá a »Fás Stud«-nak — amelyek nemcsak megbízható krónikásai voltak a szakmai eseményeknek, hanem akcióinkat önzetlenül és híven támogatták — elismerésünket és köszönetünket nyilvánítsuk.

Amidőn ezekben voltunk bátrak egyesületünk ténykedéséről t. Tagtársunkat főbb mozzanataiban tájékoztatni, arra kérjük, hogy jelentésünket tudomásul venni, a költségvetés és pénztári zárszámadás, valamint a költségvetés letárgyalása után a felmentvényt nekünk és a számvizsgáló bizottság tagjainak az 1939. évre megadni méltóztassék.

Budapesten, 1940. évi június hó 15. napján.

AZ IGAZGATÓ-VÁLASZTMÁNY.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Pénztári számadás az 1939. évről

Bevétel	P	f	Kiadás	P	f
Maradvány az előző évről	2.700	03	Tiszti fizetések és személyi kiadások	24.730	—
Tagsági dijak	30.787	75	Lakbér, fűtés és világítás	3.464	94
Egyéb bevételek	12.681	63	Telefon	1.662	73
			Fenntartási költség	196	62
			Hírlapok, szaklapok, tarifák	778	26
			Nyomtatványok és körlevelek	1.440	21
			Postaköltség	1.344	79
			Adók, társadalombiztosítás és adományok stb.	1.655	32
			Inkasszó költség	322	34
			Irodaköltség	2.510	30
			Helyiségváltoztatással összefüggő kiad.	1.663	45
			Úti és közlekedési költségek, szervezés	2.718	42
			Egyenleg	3.682	03
Összesen	46.169	41	Összesen	46.169	41

Budapest, 1939 december 31.

Megvizsgáltuk és rendbenlevőnek találtuk:

Budapesten, 1940 június hó 19. napján.

Breitner Elek s. k. *ifj. Fischer Henrik* s. k. *ifj. Paár Ede* s. k.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Költségvetés az 1940. évre

Bevétel	P	Kiadás	P
Tagdíj bevételek	30.000	Tiszti fizetések és személyi kiadások	30.000
Egyéb bevételek	21.000	Lakbér	3.200
		Fűtés és világítás	1.000
		Telefon	2.500
		Hírlapok, szaklapok	1.000
		Nyomtatványok	2.500
		Postaköltség	2.000
		Irodaköltség	3.000
		Úti és közlekedési költségek, szervezés	2.800
		Adók, betegsegélyző díjak, tagsági kötelezettségek, adományok, rendkívüliek, előre nem látott kiadások	3.000
Összesen	51.000	Összesen	51.000

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Pénztári számadás az 1939. évről

Bevétel	P	Kiadás	P
Maradvány az előző évről	21·000	Összesen	21·000
Tagsági díjak	30·000	Tiszti fizetések és számolási költségek	30·000
Egyéb bevételek	1·000	Irodai szükségletek	1·000
		Postai és távirdai költségek	1·000
		Utazási és kiküldetési költségek	3·200
		Nyomdaköltségek	3·200
		Fűtőanyag	3·000
		Világítás	3·000
		Adók, illetékek, járulékok, tanulmányutak,	
		lapok, folyóiratok, adományok, tanulmányi kölcs.	
		Egyéb, nem fentiek alá tartozó kiadások	3·000
Összesen	52·000	Összesen	52·000

Budapest, 1940 december 31.

Megvizsgáltuk és rendbenlevőnek találtuk.

Budapesten, 1940 június hó 8-án.

Brettner Elek s. k. Pedr Ede s. k.

1851 1966 1981 ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

+2.40

MAGYAR FATERMELŐK, FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉSE

1940. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

OEE Könyvtár
ÁII.EII. 2018

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.
ÁK. 5403. tételsz.
Csop. IV. szám.

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA
1941

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

93341. Athenaeum r.-t. nyomása. — F. k.: Dr. Csernó Aladár főtitkár.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Tisztelt Közgyűlés!

Történelmi időkben lépünk ismét, immár negyvennyolcadszor, a t. Tagtársak elé, hogy számot adjunk az elmúlt évben kifejtett tevékenységünkről.

Ha rövid visszapillantást vetünk az elmult esztendőre, úgy nekünk nagy mondanivalónk van. Az elmult esztendőben ismét hatalmas darab törött le Trianon láncaiból. Visszahozta nekünk kincses Erdély nagy részét, Kelet-Magyarországot és vele együtt elrabolt erdőségeinket. Ha most visszafelé lapozunk egyesületünk annaleseiben és arra gondolunk, hogy akkor nemzetünk legjobbjainak hiába hangzott el tiltakozó szava az ellen, hogy ezeréves hazánk megcsonkításával megfosztanak bennünket erdőségeinktől, azoknak országunk klimatikus és vízrajzi viszonyaira gyakorolt befolyása révén mezőgazdaságunk termelőképességétől, hatalmas fűrészipari vállalataink elszakításával faellátásunk lehetőségeitől — és akkor minden tiltakozásunk megtört Európa akkori hatalmasainak rövidlátásán és kegyetlenségén — most pedig a bécsi döntések révén csupán erdőségekben közel 4 millió kat. holdat kaptunk vissza: úgy határtalan nekünk, Trianon kárvallottjainak az örömünk afelett, hogy az Igazság a maga

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

feltartóztathatatlan útján ilyen újabb hatalmas lépéssel haladt előre.

Hódolatteljes hálánk száll ezért elsősorban a legelső magyar ember, *vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Őfőméltósága* felé, akinek államférfiúi bölcsesége, kormányzatának előrelátó és céltudatos politikája, nemzetünk nagy barátainak segítségével, újabb diadalra vitték nemzetünk igazságos ügyét.

Megint csak azt mondhatjuk, amit mult évi jelentésünkben mondottunk: a mai sorsfordulatokkal teli időkben csak egy feladatot ismerhetünk: maradék nélkül megtenni kötelességünket. Teljes tudatában vagyunk annak, hogy a mai rendkívüli időkben a »salus rei publicae suprema lex« parancsolata kell, hogy magatartásunkat megszabja s hogy alárendeljük saját érdekeinket a nemzet nagy érdekeinek. Szakmánk már számtalanszor megmutatta a multban, hogy áldozatokra képes és ezeket az áldozatokat — elsősorban a faellátás érdekében — a jövőben is meg fogja hozni, azzal az ezeréves fennállásunkba vetett megingathatatlan bizodalommal, hogy a mai példátlanul nehéz időket a békés gazdasági rend helyreállásának számunkra is virágzást és boldogulást jelentő szebb napjai fogják felváltani.

* * *

Mielőtt jelentésünkre áttérnénk, meg kell emlékeznünk arról, hogy *Horthy Miklós, a Kormányzó Ur Őfőméltósága* jelentésünk évében töltötte be dicsőséges országlásának huszadik esztendejét. Ennek megünneplésében mi is hódolattal és ragaszkodással vettük ki részünket azon férfiúval szemben, aki nemzetünket porbasujtottságából felemelte és biztos kézzel tartván kezében az ország kormányrúdját, újból helyet biztosított számunkra az európai nemzetek sorában és azoknál nemzetünket sorsa intézésében

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

meghallgatásra találó s megértő szóhoz juttatta. Bensőséggel ismételjük el államfőnk kormányzásának huszadik évfordulója alkalmából elnökünk részéről elhangzott eme lelkes szavakat azzal a fohásszal ajkunkon, hogy Őfőméltóságát a Mindenható a nemzet és haza javára még hosszú éveken keresztül friss erőben tartsa meg.

* * *

Áttérve most már jelentésünkre, egyrészt a rendelkezésünkre állott idő korlátolt volta, másrészt az anyagtakarékosság szempontjai miatt tevékenységünknek csupán legfőbb mozzanataira és ezekre is csak röviden terjeszkedhetünk ki.

Hazai termelés

Erdély és Kelet-Magyarország visszatért részei jelentékenyen kiszélesítették a hazai fatermelés területét. A visszatért erdőterületeknek kiterjedésére nézve pontos adatok még nem állanak rendelkezésre, mert ezek csak a még folyamatban levő felvételek eredményéből lesznek megállapíthatók.

Ha az 1918. évi erdőtörzskönyv adataiból indulunk ki, amelyek szerint a visszatért erdélyi és keletmagyarországi részek erdőségei 2,739.000 kat. holdat tesznek ki (a román földművelésügyi minisztérium 1937. évi kiadványa szerint csak 2,352.697 holdat) és ehhez hozzáadjuk a trianoni ország, a Felvidék és Kárpátalja kereken 3·5 millió holdat tevő erdőségeit, úgy Magyarország erdőterülete kereken 6,000.000 kat. holdra bővült ki, ami az ország területének mintegy 21·5%-át teszi ki.

A visszatért erdélyi és keletmagyarországi erdőségek fanemek szerinti megoszlására nézve szintén csak becslésszerű adatok állnak rendelkezésre. A 2,739.000 kat. hold területből:

a fenyő	963.000	kat. hold
a tölgy	576.000	» »
bükk és egyéb erdő pedig	1,198.000	» »

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ugyancsak becslésre támaszkodhatunk a visszatért erdőségekből várható fatermés szaporulatánál is. Megbízható becslés szerint* a jövőben várható összes fatermésünk tölgyesekben 1·68, bükk és más lombos erdőkben 3·84, fenyvesekben pedig 2·30, az összes erdőkben tehát 7·82 millió m^3-re becsülhető.

Bármily örvendetes ez a területnövekedés és fakincsünknek gyarapodása, ha azáltal — amiként ennek elnökünk a visszacsatolás alkalmával tartott beszédében oly meggyőzően adott kifejezést — hatalmas lépésekkel közeledünk ugyan mindennemű fával való ellátásunk terén az önellátás felé, mégis túl messzire menő konzekvenciákat ebből az örvendetes és nem eléggé méltatható körülményből levonni — amiként ez már a nem szakszerűen tájékoztatott közvéleményben gyökeret verni látszik — a legközelebbi időre ma még nem lehetséges, vagy legalább is célttévesztő lenne. Meg kell várnunk a felvételek tényleges eredményét, amelyből konstatálható lesz a román uralom alatti erdőirtásoknak eddig még ismeretlen mérve. (Erre nézve jellemző még a visszatérés előtti időben közzétett román földművelésügyi miniszteri jelentés, amely szerint a Romániában évente előforduló 400.000 kihágási ügynek több mint fele erdőkihágás volt.)

Kormányzatunk gazdasági politikájának egyik sarkalatos pontja a termelésnek erdőkincsünk megfelelő kihasználása útján való fokozása. A magunk részéről jelentésünk esztendejében is minden alkalmat megragadtunk arra, hogy a termelés fokozásának szükségességére rámutassunk s e részben megfelelő intézkedéseket kérjünk. Igy még az év elején a kárpátaljai érdekeltekkel Ungvárott tartott értekezlet határozatából előterjesztéseket tettünk az akkortájt még csupán a kárpátaljai erdőtermelés intenzívebbé tétele és fokozottabb mértékben leendő megindítására nézve. Majd később előterjesztést tettünk az iránt, hogy az erdőkitermelési engedélyekben a fakitermelésre

* L. Dr. Földváry : »A visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek erdőterülete és faellátásunk jövője« című munkáját, ahonnan a fenti adatokat vettük.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

és a kitermelt fának a vágás területéről való elszállítására március hó 31-ig megszabott véghatáridő május 31-ig meghosszabbíttassék. A földművelésügyi miniszter úr 73.937/1940. F. M. sz. rendeletével ezt a véghatáridőt általános rendelkezéssel május hó 15-ig meghosszabbította. Ezenkívül a termelés folytonosságának és a hazai faellátásnak biztosítása érdekében számos rendelkezést tett. Igy egyebek között a 4390/1940. sz. rendeletével mindazon erdőtulajdonost, vagy azt, akit a fakitermelési jog megillet, az üzemtervben, használati rendeletben vagy hatósági engedély szerint kitermelésre esedékes fatömegnek kihasználására kötelezte. A 6490/1940. M. E. sz. kormányrendelet pedig ezt kiegészítette azzal, hogy rendkívüli fahasználat címén, az esedékes rendes évi vágáson felül, a kihasználásra jogosult részére további, az évi vágásnak megfelelő mennyiség kitermelése engedélyeztessék. A honvédelmi miniszter úr 66.000/1940. H. M. sz. rendeletével végül az akkortájt jelentkező kiszállítási nehézségek elhárítása érdekében elrendelte a kitermelt fakészletek befuvarozásának minden rendelkezésre álló eszközzel történő előmozdítását és e célból fogatos járművek igénybevehetőségét.

Hogy mindezek a rendelkezések a többtermelés szempontjából milyen eredménnyel jártak, azt olyan statisztikai adatok hiányában, amelyek az 1938—39. termelési évadban elért eredményekkel összehasonlíthatók volnának, s amelyek most, amikor e jelentésünket írjuk, még nem állanak rendelkezésünkre — megállapítani nem áll módunkban. Azonban bizonyára sem a kormány előrelátó gondoskodása, sem a hivatása magaslatán álló erdészeti kormányzatunk igyekezetének nem volt tulajdonítható az, hogy a termelés fokozása nem teljes mértékben felelt meg az erdőterületünk megnagyobbodásához fűzött várakozásoknak, amely szempontból csak az év vége felé visszatért erdélyi és keletmagyarországi részek termelése természetesen még számbavehető nem volt, minthogy annak eredménye csak az 1940—41. termelési évadban fog mutatkozhatni.

Egyesületünk és a hazai fatermelés magától értető-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

dőleg mindent el fognak követni ezentúl is abban az irányban, hogy hazai termelésünk minél intenzívebbé és eredményesebbé váljék. Ennek azonban szerény meggyőződésünk szerint lényeges előfeltétele az, hogy a fatermelői vállalkozás akadály nélkül gyakorolható legyen. Ebből a szempontból szakmánk körében jogos aggodalmak merültek fel akkor, amikor a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr — alább még tárgyalandó — 83.000/1940. K. K. M. sz. rendeletével a vállalkozó termelő fogalmát akként határozta meg, hogy termelő a 83.000/1940. sz. rendelete szempontjából az erdő tulajdonosa, birtokosa, haszonbérlője vagy kitermelője, »kivéve azt, aki az erdőt csak abból a célból bérli, hogy azt rövid időn belül letarolja, s az így nyert fát kitermelje, vagyis aki erdei gazdálkodással nem foglalkozik«.

Ez az állásfoglalás arra kényszerített bennünket, hogy e tárgyban részletes és indokolt előterjesztéssel forduljunk a kereskedelmi és közlekedési, valamint a földmívelésügyi miniszter urakhoz. Ebben hivatkoztunk az ipartörvény 183. §. *a)* pontjára, amely szerint az erdei fakitermelés nem esik az ipartörvény hatálya alá, amely törvényes rendelkezés folytán már kezdettől fogva szükségessé vált az erdei fakitermelés mibenlétének meghatározása. Utaltunk arra, hogy e tekintetben a kereskedelmi miniszternek mint harmadfokú iparhatóságnak joggyakorlata (l. egyebek között 66.086/1899. K. K. M. sz. határozatot) azt a határvonalat, amelyen túl a fakitermelés az ipartörvény hatálya alá eső foglalkozásnak tekintendő, akképpen vonta meg, hogy »az erdő faállományának kitermelésére és a kitermelt faanyagnak forgalomképesség szempontjából szükséges kezdetleges megmunkálására irányuló tevékenységet« — mint a döntés, feldolgozás, kézi eszközzel való idomítás és kész erdei fatermékké való feldolgozás — az ipartörvény alá *nem* eső foglalkozásnak minősítette. Éspedig tekintet nélkül arra, hogy azt erdőbirtokos vagy »bérlő« gyakorolja. Csupán a már »kitermelt nyersanyagnak a fűrésztelepen, gyárban, műhelyben való iparszerű feldolgozását« mondotta ki a 38.961/1907. sz. a keres-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kedelmi miniszter úrnak azon elvi határozata, amelyre a jelzett állásfoglalás alapítva van, az ipartörvény rendelkezése alá eső tevékenységnek. Ennélfogva ennek a határozatnak újbóli lerögzítését kértük olyan értelemben, hogy *fatermelőnek legyen tekintendő mindenki, aki az erdő lábon álló fáját saját maga termeli ki, tekintet nélkül arra, hogy az erdőingatlan, amelyen a termelést végzi, az ő tulajdona-e vagy sem.* Ez a meghatározás pedig ne csak a 83.000/1940. K. K. M. sz. rendelet szempontjából, hanem általános érvénnyel nyerjen alkalmazást, mert a tűzifatermelés nem egy külön, a más fák kitermelésével össze nem függő művelet, hanem ellenkezőleg: az okszerű és magasabbrendű erdőgazdálkodás követelményeképp a tűzifa termelése a haszonfa termelésének mindig függvénye kell, hogy legyen.

Ezen előterjesztésünk óta ebben a kérdésben az illetékes tényezők részéről újabb állásfoglalás nem történt. Szükségesnek tartjuk azonban az erdei kitermelés minden jogterületre egyaránt kiterjedő meghatározásának újabbi leszögezését. Ha ugyanis ez nem történnék meg, úgy ez a termelői vállalkozás megszünését eredményezné, mert különben aligha fogja valaki kitermelés végett az erdő faállományát megvásárolni, abba jelentékeny tőkéket fektetni s a fakitermelés minden kockázatát vállalni. Márpedig ha a termelői vállalkozás kirekesztetnék a forgalom menetéből, úgy ez a fatermelés csökkenéséhez fog vezetni, mert az erdőbirtokosok számottevő része erdőállományát eddig tövön értékesítette és ezáltal a racionális fatermeléssel járó feladatokat és azok kockázatát áthárította a fakitermelő vállalkozóra, ami nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a fakitermelés kereskedelmileg átgondolt és a piac folyvást változó viszonyainak megfelelő módozatok szerint váljék lebonyolíthatóvá.

Bízunk abban, hogy az illetékes kormányzati tényezők, felismerve mindezen szempontoknak a fakitermelés folytonosságához fűződő nagy nemzetgazdasági jelentőségét, a jelzett kérdést a fatermelői vállalkozás lehetővételére alkalmas módon fogják rendezni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A hazai termelésben jelentésünk esztendejében is fontos szerepet játszottak a *MÁV anyagbeszerzései*, amelyeknek tudvalevőleg a hazai termelés egyik legnagyobb szállítója. Az 1940/41-i termelési évadra a MÁV igazgatósága a kiírt 800.000 darabbal együtt — kb. 1,300.000 db talpfát és 5098 m³ váltótalpfát, valamint kb. 6500 m³ pályafenntartáshoz szükséges puha és 1600 m³ tölgyfát, valamint 20.500 m³ műhelyfaanyag beszerzését biztosította éspedig kizárólag belföldi termelésű anyagból. A MÁV-nak évi jelentésünkben már méltatott beszerzési politikája a lefolyt évben sem változott.

Fabehozatali ügyek

Faimportunk — belföldi termelésünk örvendetes emelkedése dacára — a lefolyt évben is igen jelentékeny szerepet játszott úgy faellátásunkban, mint külforgalmunkban és — miként erre egyik külkereskedelempolitikai vezető egyéniségünk helyesen mutatott rá — ezekből a szempontokból a jövőben is igen fontos szerepet fog játszani.

Faimportunk alakulását az ezen jelentésünk 12—13. oldalán található adatok tüntetik fel.

Ezekből megállapítható, hogy fabehozatalunk összmennyisége 49.083 vagon, értéke 38,042.000 pengő volt, szemben az 1939. évi 60.361 vagont tevő 32.423.000 pengő értékű importunkkal.

Ezen összbehozatali forgalomból, csupán a legjelentősebb adatokat ragadva ki, megállapítható, hogy *tűzifaimportunk* 5828 vagonra csökkent, vagyis majdnem egyharmad részére az 1939. évi 15.524 vagonnak, amely túlnyomórészben (5734 vagon) Szlovákiából jött be és az azzal határos országrészek ellátására szolgált.

Legfőbb elkkünkben, *fenyőfűrészáruban* a behozatal jelentékenyen emelkedett, amennyiben 25.143 vagonra ugrott az előző évi 20.303 vagonnal szemben, ami nyilván annak tudható be, hogy fenyőfatermelésünknek a Kárpátalja visszacsatolása folytán várt emelkedésével szemben, a szükséglet már az ország területének megnagyobbodása következtében, de egyéb okokból is növekedett. (Az erdélyi

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

és keletmagyarországi részek visszatérése által várható többlettermelés az eltelt évben még természetesen nem érvényesülhetett.)

Lomblevelű faimportunk *gömbölyű* fában 1535 vagonra csökkent (2618-ról), lomblevelű *fűrészáru*-importunk pedig 532 vagónról 158 vagónra, amely csökkenést még jelentősebbé teszi mindkét választék exportjának emelkedése.

Ami már most ezen behozatalnak az egyes behozatali államok közötti megoszlását illeti, úgy — ismét csak standard-cikkeket emelve ki — *németországi fenyőfűrészanyagimportunk* az előző évi 869 vagonnal szemben 4912 vagont tett ki azon fenyőfűrészanyagmennyiség lebonyolításaképpen, amelyet a mult évi jelentésünkben már érintett magyar-német megállapodás szabályozott. Gömbölyű fenyőfából mindössze 414 vagont, faragott fából viszont 1450 vagónt hoztunk be. A jelzett megállapodás megújítása iránti tárgyalások egyébként jelentésünk évében folytatódtak, azonban már csak a jelentésünket követő évben eredményeztek új megállapodást.

Romániából fabehozatalunk mindössze 961 vagon bárdolt fára szorítkozott. Fűrészelt fenyőfát a statisztikai adatok szerint egyáltalában nem hoztunk be, aminek oka nyilván politikai helyzetünk megváltozásában keresendő, ami már a mult évben is előrevetette árnyékát s aminek tulajdonítható az, hogy Romániával fennállott, 1940 július hó 31-én lejárt s azóta meg nem újított árucsere és fizetési egyezményünknek Románia részéről állandó megszegésével találkoztunk. Igy egyebek között az »Ugir« az akkori román kormány hozzájárulásával a hozzánk irányuló fenyőfaexport szempontjából a vételárnak nemes devizákban való fizetését követelte, másrészt oly export-illetékeket rendszeresített, amelyek révén az import lebonyolítása kérdésessé vált. Ez ellen kormányzatunk illetékes tényezőihez intézett előterjesztésünkre megfelelő közbelépés történt.

Jugoszláviával importforgalmunk az 1940 március hó 31-ig meghosszabbított árucsere-egyezményünk kere-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Magyarország fa-

Árumegnevezés	Német-birodalom		Cseh-Szlovákia		Szlovákia	
	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben
Tűzifa	90	16			5.734	922
Faszén	1	2			39	19
Bányafa	1.271	478			3.535	1.465
Gömbölyű lombfa	—	—			66	30
Gömbölyű fenyőfa	414	206			4.074	1.915
Hegyezett karó	—	—			—	—
Bárdolt fenyő- (és lombfa)	1.450	996			131	108
Fűrészelt fenyőfa	4.912	5.703			6.100	6.746
Fűrészelt lombfa	[1])	4			27	20
Hordófa és kádárfa	—	—			—	—
Vasúti talpfa	—	—			117	51
Európai erdőgazdaságban nem termelt fák gömbölyűen bárdolva és fűrészelve	10	71			—	—
Egyéb faanyagok (bognárfa, abroncsfa, szitakéreg, botok nyersen, gépen gömbölyítve)	[1])	4			23	28
Összesen	8.148	7.480	—	—	19.846	11.304

1 9 3 9 - b e n O r s z á -

Gömbölyű lombfa	—	—	—	—	56	35
Gömbölyű fenyőfa	77	34	363	151	3.097	1.079
Bárdolt fenyő- és lombfa	118	75	20	11	23	15
Fűrészelt fenyőfa	869	896	1.134	1.017	1.871	1.499
Összesen	1.064	1.005	1.517	1.179	5.047	2.628

[1]) 1 vagónon alul.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

behozatala 1940-ben

Románia		Jugoszlávia		Lengyel- és egyéb országok		Összesen		1939-ben	
vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben
2	*)	2	*)	—	—	5.828	938	15.524	2.670
8	5	191	141	—	—	239	167	1.561	914
288	114	196	70	—	—	5.290	2.127	8.838	3.355
1	1	1.468	455	—	—	1.535	486	2.618	1.087
280	163	529	303	—	—	5.297	2.587	6.174	2.367
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
961	812	2.723	1.763	—	—	5.265	3.679	4.190	2.700
2.594	3.008	11.537	11.958	—	—	25.143	27.415	20.303	18.130
41	47	88	88	2	13	158	172	532	521
8	12	112	175	—	—	120	187	95	133
—	—	—	—	—	—	117	51	396	181
—	—	—	—	48	107	58	178	73	248
10	23	—	—	—	—	33	55	57	117
4.193	4.185	16.846	14.953	50	120	49.083	38.042	60.361	32.423

g o n k é n t 1 9 3 9 - b e n

292	111	2.267	933	3	9	2.618	1.088	—	—
1.111	569	1.363	467	183	68	6.194	2.368	—	—
2.516	1.846	1.429	705	84	46	4.190	2.698	—	—
7.453	7.860	7.089	5.408	1.887	1.525	20.303	18.205	—	—
11.372	10.386	12.148	7.513	2.157	1,648	33.305	24.359	—	—

* Érték 500 P-n alul.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tében fában is igen élénken alakult. *Fenyőfűrészanyagban* 11.537 vagont (7089) hoztunk be (tehát 1000 vagon hijján a felét 1940. évi összes fenyőfűrészimportunknak), *bárdolt fából* pedig 2723 vagont (1429), ebben a cikkben mult évi összbehozatalunknak — 5265 vagonnak — több, mint felét.

Szlovákiával, mint a harmadik behozatali állammal még az 1939 november 4-én kötött (de csak a jelentésünket követő évben megújított) kereskedelmi egyezményünk alapján szintén igen jelentős forgalmat bonyolítottunk le. Importunk a főbb cikkekben — így fenyőfűrészáruban — az előző évi 1871 vagonról 6100 vagonra emelkedett, míg gömbölyeg fában 4074 vagónnal kb. az előző év szintjén (3097) mozgott.

Mindezen behozatali államokkal fennálló, illetve fennállott kereskedelmi egyezményeink megkötését megelőző tárgyalások alkalmával a szakmánk szempontjából érvényesítendő kívánalmak tekintetében a kereskedelemügyi miniszter úrnál részletes előterjesztést tettünk.

Fakivitelünk

Belföldi termelésünknek emelkedését tükrözteti vissza fakivitelünknek növekvése, amely exportunk — a háborús állapotok folytán — majdnem kizárólag Németország és kis részben a Cseh-Morva protektorátus felé irányult. E kivitel túlnyomó része lombos fűrészelt faanyagból állott, amelyből 6032 vagont vittünk ki. (Ebből Németországba 4131 vagont, a Cseh-Morva protektorátusba pedig 639 vagont, míg a többi nyugateurópai államok és Svédország között oszlott meg.)

Fabehozatali ügyeinknek ismertetésénél nem mellőzhetjük azon értékes tevékenység kiemelését, amelyet a 8540/1940. M. E. számú kormányrendelettel M. kir. Kereskedelmi Hivatallá átalakult M. kir. Külkereskedelmi Hivatal fejtett ki, különösen a Német Birodalommal, mint Szlovákiával létesült egyezményeinket megelőző tárgyalásokon a magyar termelés és kereskedelem érdekeinek képviseletében. A Kereskedelmi Hivatal eminens vezetősé-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

gének és kiváló tisztviselői karának ezért, továbbá azon megértő magatartásért, amelyben szakmánk és egyesületünk ügyeit jelentésünk évében is részesítette, hálás köszönetünket fejezzük ki.

Fűrésziparunk

Fűrésziparunk az erdélyi és keletmagyarországi részek visszatérésével jelentősen gyarapodott. A visszakerült részek 98 fűrésztelepet 260 fűrészkerettel juttattak vissza hozzánk, ami által az ország fűrészipari vállalatainak száma 226-ra, a kereteké 544-re emelkedett. A kárpátaljai és tiszamenti fűrészeknek, amelyek jelentésünk esztendejében is a dolgozó fűrészipar túlnyomó részét reprezentálták, — a német és szlovák gömbölyegfára utalt dunai fűrészüzemeink gömbölyegfának ezen országokból való nagyobb behozatali lehetősége hiányában jobbára szüneteltek — és amelyek a túlnyomó részben kárpátaljai kincstári erdőkből származó gömbölyegfára vannak utalva, e gömbölyegfaellátás szempontjából nagy nehézségekkel kellett megküzdeniök. E fűrészeink az elmúlt évben sem voltak a kapacitásuknak megfelelő fűrészgömbölyegfával ellátva, amennyiben a kir. kincstári erdőségekből cca 150.000 m³ gömbölyegfa jutott a fűrészek számára. Hátráltatta a termelés fokozását és folyamatosságát az a körülmény is, hogy az elosztás nagy késedelemmel foganatosíttatott.

Sérelmesnek mutatkozott a kincstári erdőigazgatóságok által kiadott gömbölyegfa eladási és fizetési feltételeinek azáltal való megszigorítása, hogy az előrefizetésen kívül a megvásárolt gömbölyegfát külön óvadékkal kellett biztosítani. A multban fennállott átadási — osztályozási és bemérési — feltételeken továbbá a vevők részére hátrányos módosítások történtek. Ezen panaszokat illetékes helyeken szóvátettük és fűrésziparunk számít arra, hogy a fűrészipari termelés intenziválása érdekében is ezen jogos panaszok megfelelően orvosoltatni fognak.

Tűzifa-ügyek

A tűzifakérdés, amely jelentésünk évében a kormány gondoskodásának legfőbb tárgya volt és a közérdeklődés homlokterében álló kérdéssé vált, rendkívül behatóan

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

foglalkoztatta egyesületünket. Az árellenőrző kormánybiztos úr 9210/1939. Á. K. sz. rendelete, amellyel a tűzifa legmagasabb árát szabályozta és amellyel az előző évi jelentésünkben behatóan foglalkoztunk, nem elégítette ki sem a termelés, sem a kereskedelemnek jogos igényeit. A rendelettel szemben támasztott kívánalmak megbeszélése céljából mult év áprilisában széleskörű értekezletet tartottunk és az ott előterjesztett kívánalmakat előterjesztésbe foglalva, az árkormánybiztos úrhoz fordultunk a tűzifa árainak újbóli szabályozása iránt. A kormánybiztos úr által 4003/1940. sz. alatt, a friss tűzifának szabályozása tárgyában kibocsátott rendelet hatálya ugyanis április végén lejárt. Ezért már idejekorán fel kellett hívnunk nemcsak az illetékes körök, hanem elsősorban a kormánybiztosság figyelmét az árak mielőbbi szabályozásának szükségességére, nehogy megismétlődhessék az, ami 1939-ben történt, amikor is az árszabályozás késedelme miatt az árak tekintetében fennálló teljes tájékozatlanság folytán elegendő mennyiségű tűzifa forgalomba nem kerülhetett és az évtizedek óta nem tapasztalt szigorú tél közepette tűzifahiány állott be. Előterjesztésünkben számszerű adatokkal igazoltuk a termelési költségeknek a rendkívüli viszonyok következtében beállott jelentékeny emelkedését és ehhez képest kidolgozott árvetéseink eredményekép 10.000 tonnánkint 36 P 16 f-t mutattunk ki költségemelkedés címén. Kértük továbbá, az 1938. évi tűzifaármaximáló rendelet intézkedéseinek analógiájára, június havától kezdve a fűtési évad bevégzéséig, progresszív árak megállapítását, kértük ezenfelül, hogy a telepről hasábos állapotban eladásra kerülő fa árának — különösen a vidéki tűzifaüzemek szempontjából — felette sérelmes módon történt megállapítása revízió alá vétessék.

Az árellenőrző kormánybiztos úr ezen előterjesztéseinket egyesületünk képviselőinek bevonásával április utolsó napjaiban letárgyalta, azonban 10.100/1940. sz. alatt kelt rendeletét csak 1940 június 7-én bocsátotta ki. A rendelet a termelők és kereskedők körében általában megnyugvást keltett, mert bizonyos fokig össze tudta

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

egyeztetni a vevők és eladók érdekeit; az árak megállapításánál mégis a Kormánybiztos Úr nem vette teljes mértékben figyelembe a termelési és szállítási költségek jelentékeny emelkedését. Az új árakat progresszivitással állapította ugyan meg, azonban előterjesztésünktől eltérőleg csupán június havától kezdődőleg, holott a termelés ösztönzése s a tűzifa piacrahozatala érdekében az emelkedő árnak már korábban kellett volna véleményünk szerint életbelépnie. Tekintetbe vette a rendelet azt a kívánságot is, hogy a telepesek közvetlenül a fogyasztóknak szállíthassanak vagontételekben hasábos tűzifát, amelynek ára, az előző rendelettől eltérően, méltányosabb árszinten nyert megállapítást.

Ha a rendelet ekként tisztázta is az árhelyzetet és számos szempontból megnyugvást is teremtett az új árra nézve, úgy a termelés fokozását — amiként erre mérvadó oldalról meggyőzően mutattak rá — már nem segítette elő. Ezért az irányadó köröket jogos aggodalom töltötte el abban az irányban, hogy a tűzifaellátás akadálytalanul fog-e funkcionálhatni. Ez a meggondolás bírta a kormányzatot nyilván arra, hogy a tűzifarendeletek egész sorozatát bocsátotta ki. Igy az 5250/1940. M. E. sz. kormányrendelet korlátozta általában a tüzelőanyagoknak, ezek között a tűzifának fogyasztását, majd a 6780/1940. M. E. sz. kormányrendelet a termelt (és a 100/1940. M. E. sz. rendelet értelmében bejelentési kötelezettség alá eső) tűzifakészleteket a termelőknél zár alá helyezte és egyúttal kiterjesztette a disponibilis készletek nyilvántarthatása céljából a bejelentési kötelezettséget a fakereskedők, vállalatok, üzemek stb. birtokában lévő készletekre nézve is. Az utóbbi rendelet végrehajtásaként a földmüvelésügyi miniszter úrnak 181.200/1940. sz. rendelete elrendelte az intézmények, közületek, hivatalok stb. tűzifaszükségletének bejelentését és szabályozta a zár alá vett készletekből általa eszközlendő igénybevétel módozatait; szeptember hó 1-től kezdve pedig a tűzifának közforgalmú eszközökön való szállítását engedélyhez kötötte. Ezt a határidőt a földmüvelésügyi miniszter úr 181.900/1940. sz.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

rendeletével szeptember hó 16-ig tolta ki és lehetővé tette a kötlevél kapcsán bejelentett szállítási kötelezettségnek szeptember hó 16-ig engedély nélkül leendő teljesítését. Végül a 185.500/1940. sz. földm. min. rendelet szerint a szeptember hó 30. napján meglévő és bejelentett készlet forgalombahelyezése iránt nem kellett külön kérelmet benyujtani, hanem a forgalombahozatalhoz a miniszter úr szállítási engedély kiadásával járult hozzá. Kijelentette végül a földművelésügyi miniszter úr fentemlített rendeletében, hogy október hó 1. napja után kitermelt tűzifára szállítási engedélyt további rendelkezésig nem ad ki.

A kereskedelemi- és közelekedésügyi miniszter úr 83.000/1940. sz. alatt kibocsátott rendeletével a tűzifa forgalmát akként szabályozta, hogy a forgalom lebonyolítása csak a rendeletben megállapított körzetekben és csak kijelölt tűzifanagy- és kiskereskedők által történhetik. E rendelet intézkedéseinek hiteles magyarázata szempontjából a kereskedelmi miniszter úrhoz kellett fordulnunk annak megállapítása végett, hogy a rendelet szempontjából kik értendők tűzifanagykereskedők és tűzifakiskereskedők alatt, szükségesnek tartottuk továbbá tisztázni a termelő fogalmát is, amiről már jelentésünk előbbi fejezetében szóltottunk.

Mindezek az intézkedések azonban korántsem voltak arra alkalmasak, hogy az ellátás szempontjából mindnagyobb mértékben jelentkező nehézségeket megszüntessék, mert nem pótolhatták azt a kiesést, amely a termelésnek nem elegendő mértékben való folytatásánál állott elő. Másfelől nem küszöbölhették ki a kitermelt készleteknek az erdőből való kiszállítása, továbbá a vasúti szállításban beállott fennakadás következtében előállott akadályokat.

A magunk részéről azt az álláspontot foglaltuk és foglaljuk el most is, hogy a tűzifahiány megelőzésének legfőbb s első hatályos orvosszere a termelés folyamatosságát annak rentabilissá tételével biztosítani. Ezt a jelenleg érvényben lévő maximális árak mellett — amelyek nem számolnak a termelési költségeknek, a munka-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

béreknek és fuvarozási költségeknek időközben beállott tetemes emelkedésével — elérni nem lehet. Nem lehet továbbá a termelést biztosítani mindaddig, amíg bizonytalanságban van a vállalkozó fatermelés abban a tekintetben, hogy a termelést az erdőbirtokossággal kötött megállapodás alapján vállalhatja és lebonyolíthatja-e. Kétséges marad továbbá a faellátás zökkenő nélküli biztosítása mindaddig, amíg a *nagykereskedelem* részére a rentabilitás biztosítva nincs, mert a mai szabályozás mellett megállapított bruttórezsi és haszonkulcs ezt a nagykereskedelem részére, amelybe most túlnyomóan a keresztény elem kapcsolódott bele, exisztenciális lehetőséget nem nyujt. Nem tekinthető továbbá biztosítottnak a tűzifaellátás mindaddig, míg bizonytalanságban marad abban a tekintetben, hogy az általa megvásárolt és megelőlegezett tűzifát birtokába fogja-e vehetni, avagy más részére lesz-e az általa megvásárolt tűzifakészlet kiutalva. — Nincs végül biztosíték a forgalom biztonsága szempontjából a *telepes fakereskedőre* nézve sem mindaddig, amíg az bizonytalanságban van afelől, hogy üzemének fenntartásához és vevőkörének ellátásához szükséges tűzifát majdan megkapja-e, s ha megkapta, maga aprítja-e, mert a telepes kereskedelem által már felaprított tűzifa az ő telepén is igénybevehető. Annak elkerülése végett tehát, hogy a tűzifahiány a jövő fűtési évadban kihatásaiban még súlyosabb mérvben ne jelentkezzék, már ebben az évben illetékes helyen beterjesztett emlékiratunkban kívánatosnak jeleztük :

1. a munkabéreknek és kifuvarozási díjaknak szabályozását, vagy pedig — ha ez az általános drágulás folytán nem oldható meg — a tűzifa maximált árának revizióját,

2. az igénybevétel megszüntetését, vagy legalább is megfelelő korlátozását,

3. a nagykereskedői haszonkulcs revizióját,

4. a szállítási engedélyek kiadása körüli eljárásnak leegyszerűsítését és meggyorsítását.

Mindezek az intézkedések meggyőződésünk szerint

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

annál szükségesebbek volnának, mert tudvalevő, hogy az 1940—41. évi termelési évadban már kitermelt igen tekintélyes mennyiségű úgynevezett friss vágású olyan tűzifa kerül a folyó fűtési évadban felhasználásra, amely mennyiség normális viszonyok mellett csak a jövő fűtési évadban került volna forgalomba. — Reménlünk kell, hogy a kormányzat bölcsen fel fogja ismerni mindezen intézkedéseknek mellőzhetetlen voltát és azok alapján idejében meg fogja tenni tűzifaellátásunk akadálytalan lebonyolítása szempontjából a fent előadottak alapján sürgősen szükségesnek mutatkozó foganatos intézkedéseket.

Árszabályozási ügyek

Az árszabályozás tevékenységünk lefolyt esztendejében is egyesületünknek és a szakmának centrális problémája maradt s munkánknak igen jelentékeny részét vette igénybe. Az árellenőrző kormánybiztos úrnak az 1939. év végén kibocsátott és az import fenyőfaanyagok árainak szabályozásáról szóló 10.300/1939. Á. K. számú rendeletét — amellyel előző évi jelentésünkben már behatóan foglalkoztunk — sorozatos tagértekezleteken ismertettük és az azokon a rendelet magyarázata, kiegészítése és módosítása tekintetében megnyilvánult kívánalmakat, terjedelmes memorandumba foglalva, az árkormánybiztos úr elé terjesztettük. Ezen előterjesztés folytán a rendelet mikénti értelmezése körül felmerült kételyek tisztázódtak és a kormánybiztos úr 4040/1940. Á. K. számú rendeletével intézkedett is az 1939. év december hó 31-én raktáron volt készletek mérlegelt árának megállapítására vonatkozóan, elfogadva és közzétéve az általunk ezen készletek árkalkulációja szempontjából bemutatott árjegyzékeket. Egyebekben azonban a 10.300/1940. számú rendelet — főleg a telepes fakereskedelem által sérelmezett intézkedéseinek — módosítására irányuló kérelmeink — így a bruttóhaszon kulcsának megváltoztatása, a telepes fakereskedők egymásközötti ügyleteinek szabályozása, a telep érintése nélkül eszközölt ú. n. transit-eladások kérdésének rendezése stb. — több-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

rendbeli sürgetésünk dacára sem nyertek elintézést. Sőt, a kereskedelem, éspedig úgy a nagykereskedelem, mint a telepes kereskedelem által felszámítható bruttohaszonkulcs megváltoztatására irányuló előterjesztésünk a *belföldi* fenyőfaanyagok árszabályozása alkalmával — mint alább látni fogjuk — a kereskedői érdekeltség lényeges hátrányára nyert újabb szabályozást.

Tekintettel arra, hogy a *belföldi műfatermékek árai*, amelyeket a 8300/1939. M. E. számú kormányrendelet tudvalevőleg az 1939. augusztus 26-i árszínten rögzített, a termelési költségekben időközben beállott rendkívül nagy emelkedés következtében nemcsak a termelés és kereskedelem, de a piac lényeges hátrányára fenntarthatóknak nem mutatkoztak, már a lefolyt év elején megtettük a kellő lépéseket az iránt, hogy a belföldi műfatermékek árai szabályozást nyerjenek. — Az érdekelt szakosztályainkkal folytatott megbeszélések és pontos árvetések alátámasztásával kértük az összes *belföldi lomblevelű erdei szerfatermékek* (gömbölyű fa, bányafa, vasúti talpfa, bárdoltfa, kádárfa, bognárfa, szőlőkaró, oszlopok, rudak stb.) árainak akként i szabályozását, hogy azok 1939 augusztus 26.-a, illetve azelőtt elért eladási áraihoz a termelés költségeinek időközi emelkedése címén — az esetleges tőáremelkedésen felül — átlag egy 27% többlet legyen hozzászámítható. Kértük továbbá a *belföldi lomblevelű fűrészárutermékek* árainak olyatén szabályozását, hogy azok az 1939 augusztus 26.-án helyt vaggon feladóállomáson m³-kint elért árai 18%-kal, fűrészelési többköltség címén, felemelhetők legyenek, külön szabályozást kérve a különleges minőségű gömbölyű fákból különleges célra előállított fűrészanyagok áraira nézve. Egyidejűleg megindítottuk a *belföldi fenyőfűrészárutermékek* árainak szabályozása iránt teendő előterjesztésünkre vonatkozó munkálatainkat is, éspedig úgy a fűrészek, mint a kereskedők által követelhető árakra nézve. — E célból széleskörű adatfelvételt rendeztünk, elsősorban a fűrészeknél, az 1939 augusztusi rögzített árakkal szemben előállott költségemelkedésre nézve s

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

szembeállítottuk a belföldi fűrészek 1939 augusztus 26-án érvényben volt és jóváhagyott árjegyzékeinek adatait a beszerzett számvetések alapján elkészített árkalkuláció adataival. Ezen munkálataink alapján készült el a fűrészelt fenyőfa árainak megállapítása iránt az árellenőrző kormánybiztos úrhoz benyujtott előterjesztésünk, amelyet — az idevonatkozóan beszerzett adatok alapján kidolgozott árvetések kapcsán — a belföldi *fenyőfaragoltfa* árainak megállapítása iránti kérelmünkkel egészítettünk ki.

Ezen előterjesztéseinket a kormánybiztos úr mult év augusztus havában vette tárgyalás alá és egyesületünk bevonásával hosszas és kimerítő megbeszélések folytak az árszabályozás miként jére nézve, amelyek Erdély és Kelet-Magyarország visszacsatolása folytán rövid időre megszakadtak, úgy hogy a kormánybiztos úr előterjesztéseink és azt követő sorozatos beadványaink letárgyalása után csak 1940. év december hó 4-én bocsátotta ki a *28.000/1940. Á. K. számú rendeletét*, amellyel csak a belföldi fűrészüzemek által hazai származású fenyőgömbfából termelt fűrészáru és faragott fenyőépületfa árait állapította meg és egyúttal a 10.300/1939. Á. K. számú rendelet egyes intézkedéseit módosította.

A 28.000/1940. Á. K. számú rendelet a szakma egyetemességében megnyugvást keltett, mert minden tekintetben világos és szabatos intézkedéseinél fogva alkalmas arra, hogy a belföldi fenyőfaanyagokért követelhető árak tekintetében hosszú időn keresztül fennállott bizonytalanságot megszüntesse. Megnyugvást keltett azért is, mert a fűrészek által követelhető árak tekintetében is magáévá tette a tárgyalás során egyesületünk által előterjesztett azon konstrukciót, amely lehetővé teszi a fűrészipar számára azt, hogy a megállapított átlagárak alapján saját maga állapíthassa meg a rendelet előírásai alapján eladási árait.

A rendelet egyes részeiben mégis, a szakma jogos kívánalmai iránt ezúttal is tapasztalt jóleső megértés dacára, nem is annyira a szakmai érdekeltség, mint inkább a faellátás közérdekű szempontjaiból, kiegészí-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tésre és módosításra szorul. A rendelet megjelenése után, azt elsősorban különlenyomatban nemcsak tagtársaink körében, hanem a szakma legszélesebb köreiben tájékoztató körleveleinkben ismertettük, amely körlevelünket a visszatért keleti és erdélyi részeken az összes kartársainknak is megküldöttük. Majd sorozatos megbeszéléseket tartottunk — a visszatért keleti és erdélyrészi kartársakkal Szászrégenben és Kolozsvárt külön értekezleteink voltak — abból a célból, hogy egyrészt a rendelettel szemben a felmerülő kétségek eloszlatása szempontjából hiteles magyarázat kiadására, másrészt a rendelet kiegészítésére és módosítására irányuló kívánalmakat megállapíthassuk. Ebbeli terjedelmes memorandumunkat már csak jelentésünket követő évben nyujtottuk be az árellenőrzési kormánybiztos úrhoz. Szükségesnek tartjuk azonban abból két fejezetet már itt kiemelni. Az egyik a *fűrészek által követelhető árakra* vonatkozik. Ezek nagyjában kielégítőek ugyan, mégis a fűrészipari tagtársainkkal megtartott értekezleten az a kívánalom nyilvánult meg, hogy a megállapított átlagárak revízióját kérjük azért, mert azok az árkalkulációk, amelyek a rendeletben szabályozott átlagár megállapításának alapjául szolgáltak, az 1940. év tavaszán és nyarán megállapított adatok alapján készültek, holott az egyes költségtényezőkben — különösen üzemi költségekben, valamint a fuvarozási és szállítási költségekben — azóta igen jelentékeny emelkedés állott be. Ez pedig a kalkulációk alapján megállapított átlagárakban eltolódásokat idézett elő, már csak azért is, mert az átlagár kalkulációjánál olyan országos kihasználási százalék vétetett figyelembe, amely mellett a költségtényezők emelkedése még érezhetőbben mutatkozik.

A memorandumunkban tárgyalt másik külön kiemelendő kérdés a *nagykereskedői* és *telepes kereskedői haszonárrésének sérelmes megállapítása.* E haszontételt a rendelet 10. §-a akként szabályozza, hogy az import forgalomban a *nagykereskedő* eddigi 16%-os haszonkulcsát 13%-ra szállítja le és azt fűrészárunál 12.— pengőben,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

faragottfánál pedig 7.— pengőben maximálja; viszont a nagykereskedő részére a belföldi forgalom után haszonmargeot egyáltalában nem állapít meg. Ugyancsak a 10. §. továbbá a *telepes fakereskedőnek* a 10.300-as rendelettel megállapított 20%-os haszonmargeát meghagyja ugyan, azonban e haszonmarge fenyőfűrészárunál m^3-kint 22.— pengőt, faragottfánál pedig 10.— pengőt nem haladhat meg. A rendeletnek ezen intézkedései, valamint a belföldi árunál a nagykereskedő haszonkulcsának teljes mellőzése, importárunál pedig annak leszállítása, illetve maximálása, a változatlanul emelkedő rezsiköltségek és különösen a folyvást csökkenő behozatali forgalom mellett nem teszik lehetővé a nagykereskedői tevékenységnek polgári haszon melletti folytatását. Nem teszi azt lehetővé — mondottuk — akkor, amikor a kereskedelmi kormányzat átállításra irányuló politikája révén számos keresztény elem kapcsolódott be a fenyőfanagykereskedői tevékenység gyakorlásába is.

A telepes kereskedőkre nézve tett hasonlóan sérelmes rendelkezés szempontjából számszerűleg kimutattuk, hogy a fenyőfűrészáru bruttohaszonkulcsának 22%-ban történt maximálása, különösen a jobb minőségű választékoknál 13—14%, sőt pl. a vörös fenyőnél alig 9% bruttohasznot eredményez, ami még a rezsiköltségeket sem fedezi. Nyomatékkal hangsúlyoztuk, hogy egy ilyen intézkedés nemcsak a telepes fakereskedelemre, de a faellátásra is sérelmes, mert a jobb választékok tartását és ezáltal az iparosok részéről igényelt ilyen anyagok beszerzését lehetetlenné teszi. Hivatkoztunk memorandumunkban a német »Marktordnung«-okra, amelyek ott a telepes fakereskedőnek 20%, sőt kisebb tételek eladásánál 25% brutto hasznot engedélyeznek, összegszerű maximálás nélkül.

A rendelet kiegészítésére és módosítására vonatkozó ezen memorandumunk, amely — miként mondottuk — még egyéb szabályozandó kérdésekre is terjeszt elő javaslatot — jelenleg még tárgyalás alatt áll és reméljük, hogy az árellenőrző kormánybiztos úr a szakma indokolt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kérései iránt tanusított eddigi jóleső megértése mellett ezeket úgy a szakma, mint különösen a közellátás szempontjai érdekében előterjesztett jogos kívánalmainkat kellően figyelembe venni és teljesíteni fogja.

Állandó sürgetésünk dacára sem nyert a mai napig sem elintézést a *belföldi lomblevelü fákra* vonatkozóan tett fentérintett előterjesztésünk, holott mondanunk sem kell, hogy ezen termékek árainak a 8300/1939. M. E. számú kormányrendelettel rögzített árszínvonalon való tartása komolyan veszélyezteti a termelés folytatását és egyenesen elviselhetetlenné teszi a követelhető árak tekintetében az azok betartásához fűzött súlyos szankciók mellett fennálló bizonytalanságot. Remélnünk kell tehát, hogy az árkormánybiztos úr a belföldi keményfa árproblémáját az árak megfelelő szabályozása útján mielőbb megoldáshoz fogja juttatni.

Meg kell még e helyütt említenünk, hogy az árellenőrző kormánybiztos úr a *parketta* és *nyers* fríz árait az eltelt évben tett előterjesztésünk figyelembevételével már csak jelentésünket követő évben — 5000/1940. Á. K. szám alatt kibocsátott rendeletével — szabályozta.

E jelentésünk fejezetében kell végül felemlítenünk, hogy az árszabályozás ügyében felmerült számos konkrét esetben kértük még az árkormánybiztos úr döntését. Tagtársaink azon konkrét kéréseiket, amelyek a 8300/1939. számú kormányrendelet értelmében belföldi termelésű egyes faanyagok árai felemelésének engedélyezésére irányultak, számos ízben egyesületünk útján terjesztették elő, amely kérések ügyében eljártunk s az azok alapjául szolgáló árvetések mikénti elkészítésére nézve tagtársainknak tájékoztatást adtunk.

Zárolás

A kivételes gazdasági állapotok a lefolyt esztendőben is szükségessé tették még az 1939. évben, a kormányzat 12.113. sz. alatt kibocsátott rendelete alapján, az iparügyi miniszter úr által elrendelt anyagzárolási intézkedéseket.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A 4570/1940. sz. kormányrendelet újabban zárolta a fűrészeknél és telepes fakereskedőknél tároló anyagkészletek közül a *fenyőfapalló, metszett gerenda, fenyőgerenda, fenyőbányafa, kőrisrönk és diórönk* készleteket, bizonyos minimális mennyiségen felül. E kormányrendelet végrehajtásaképpen az iparügyi miniszter úr, 32.200/1940. sz. rendeletével, az előző évben 49.000. szám alatt kiadott rendeletét odamódosította, hogy a fűrészek zár alá vett készletüknek bármely részét csak az Anyaggazdálkodás Faipari Bizottsága külön engedélyével használhatják fel és az előállított zár alá vett fenyőfapallót, vagy metszett gerendát csak a bizottság külön engedélyével szolgáltathatják ki.

Újabb intézkedés történt továbbá — a 100/1940. M. E. sz. alatt kiadott kormányrendelettel a termelő által bejelentésre kötelezett egyes faanyagkészletekre nézve, — a 7300/1940. M. E. sz. kormányrendelettel, amely a termelőnél való zár alá vételt kiterjesztette az *összes gömbölyű fenyőfákra*, továbbá a *szerhasáb* és *szerdorongra* is.

Mindezek a rendelkezések egyfelől a hatáskörök megosztása, másfelől az eljárási szabályok szerteágazó volta miatt, rendkívül bonyolulttá tették az ezen jogszabályok körüli eligazodást és a forgalom folyamatosságának biztosítása érdekében egyszerűsítésre szorultak. Ez irányban a kereskedelemi- és iparügyi kormányzatnál részletes előterjesztést tettünk, amelyben illusztrálva a fennálló jogszabályok sokrétűségét és az eljárás komplikált voltát, azt kértük, hogy a zár alóli feloldás iránti engedélyezés ügye egy szerv, éspedig az Anyaggazdálkodás Faipari Bizottsága kezében összpontosuljon; ennek hatáskörébe utaltassék továbbá nemcsak a zár alá vétellel összefüggő valamennyi kérdésbeni végleges döntés és intézkedés, hanem az azzal szorosan összefüggő anyagkészletbejelentés és nyilvántartás ügyének intézése is.

Az egyesületünk által tolmácsolt ezen kérelmet vette részben figyelembe a kereskedelmi kormányzat akkor, amikor — már csak a jelentésünket követő évben — 330/1940.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

sz. alatt úgy a *fűrészeknél, mint a telepeseknél tároló összes műfaanyagokat szabaddá tette,* amely rendelet kibocsátásánál nyilván figyelemmel volt arra, hogy Erdély és Kelet-Magyarország egyes részeinek visszatérése folytán az érintett faanyagokban való szükségletünk biztosítása ilyen záróló intézkedések nélkül is kielégíthetőnek mutatkozik. Az egyes anyagkészleteket a *termelőnél* záróló, fentemlített kormányintézkedések azonban továbbra is hatályban maradtak.

Készlet-bejelentés

Az országban tároló készletek nyilvántartása céljából még a 990/1939. M. E. sz. alatt kibocsátott kormányrendelet folytán az iparügyi miniszter úr a lefolyt évben 27.700/1940. Ip. M. sz. rendeletével módosította a bejelentendő anyagkészletek jegyzékét, amennyiben egyes faanyagok — amelyek addig bejelentendők voltak — a jegyzékből kimaradtak. A fentemlített 330/1940. M. E. sz. rendelet újból szabályozván a tároló készletek közül bejelentendő anyagok jegyzékét, annak végrehajtásaként az iparügyi miniszter úr — már a folyó évben 2000/1941. sz. rendeletével — e jegyzéket változatlanul fenntartotta.

Anyaggazdálkodás faipari bizottsága

Az előző évi jelentésünkben ismertetett 10.670/1939. M. E. sz. kormányrendelet felhatalmazása alapján, az iparügyi miniszter úr 64.700/1939. sz. rendeletével felállított és *Gaul Károly* miniszteri tanácsos úr elnöklete alatt működő Anyaggazdálkodás Faipari Bizottsága — amelyben *Vuk Gyula* elnökünk, továbbá *dr. Jordán János* alelnökünk és választmányunk tagjai: *peremartoni Nagy Sándor* és dr. *Rubchich László* képviseli egyesületünket — a lefolyt évben kifejtett működése során, megfelelt a rendelet értelmében reáhárult feladatoknak.

A Bizottság mindenekelőtt a közérdekű szempontoknak a gyakorlati élet követelményeivel való összhangzásba hozatalával irányította a zár alá vett faanyagoknak e zár alóli mentesítése ügyét. Ezáltal sikerült a faipari anyaggazdálkodás terén a szükségletek okszerű sorrendjében minden reális anyagigénylést kielégíteni. A Bizottság

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a reábízott feladatkörben behatóan foglalkozott egyebek között a zár alóli feloldás körüli eljárás egyszerűsítésének, valamint a termelés fokozásának problémájával és erészben tett előterjesztéseinket illetékes helyen támogatta ; továbbá támogatásban részesítette az árszabályozás kérdéseiben tett előterjesztéseinket is. Figyelembevette a faellátás javítása érdekében tett javaslatainál egyesületünk előterjesztéseit is. Részletes tanulmány tárgyává tette továbbá azon elgondolásokat, amelyek a fagazdálkodás terén takarékosság és a racionálizálás követelményeit kívánják biztosítani. Foglalkozott ezen felül a fenyőfűrészáruk minőségi és osztályozására vonatkozó szabványok revíziójával. Az ország szükségletének megállapítása szempontjából értékes adatfelvételt kezdeményezett.

A Bizottság irányítása mellett *dr. Bertalan István igazgató* és *dr. Csernó Aladár titkárunk* együttes vezetése alatt működő iroda a szakma általános megelégedésére látta el az iroda ügyeit, elsősorban a zárolt anyagok feloldására vonatkozó igényléseket. E tekintetben felemlítendőnek tartjuk, hogy a letelt esztendő első 10 hónapja alatt 5672 anyagigénylési kérelem intéztetett el. A Bizottság továbbá ezen idő alatt 328.000 m³ fenyőgömbfát és 41.978 m³ fenyőfapallót szabadított fel a zár alól.

A m. kir. kormánynak fentemlített 330/1941. M. E. számú rendelete folytán, amely a zár alá vett anyagok nagyobb részét a készlettulajdonosoknál felszabadította, a Bizottság irodájának adminisztriciós munkája lényegesen csökkent, minélfogva az irodának kisebb keretek között való fenntartása határoztatott el. Az iparügyi miniszter úr rendelkezése folytán a Bizottság irodája folyó évi február hó 1-től kezdve egyesületünkben működik és itt látja el a Bizottság hatáskörében továbbra is megmaradt fel adatok elvégzésével kapcsolatos adminisztratív teendőket.

Kedves kötelességet teljesítünk akkor, amidőn a Bizottság vezetőségének és tagjainak az előterjesztéseink magáévátételével nyujtott támogatásért ezen helyen őszinte köszönetünket fejezzük ki.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Szabványosítás

A *M. kir. Szabványügyi Intézetnek* a *fenyőfa* minőségi szabványaira vonatkozóan készült, előző évi jelentésünkben ismertetett tervezete, jelentésünk évében sem emelkedett szabvány erejére. Miként ugyanis az Anyaggazdálkodási Bizottság jelentéséből is megállapítható, Erdély és a keleti részek fenyveseinek visszatérése folytán a tervezetet revízió alá kellett venni, amely munkálatok még folyamatban vannak. Annál szükségesebbé vált ez a revizió, mert az árkormánybiztos úr fent tárgyalt 28.000/1940. Á. K. sz. rendeletének melléklete szerint e részben kisegítőleg alkalmazásba jövő minősítési előírások érdekeltségünk meggyőződése szerint semmiképen sem állanak összhangban az e részben fennálló tényleges szokásokkal. A M. kir. Szabványügyi Intézet felkérésére továbbá kidolgoztuk a *lomblevelű rönkfatermékek* és *bükkfűrészáru* szabványaira vonatkozó tervezeteket is, amelyeknek tárgyalása jelentésünk évében megkezdődött, de eddig befejezést nem nyert.

Közlekedéspolitika

Erdély és a keleti részek visszatérésével a m. kir. államvasútak vasúthálózata 1852 km rendes és 360 km vicinális nyomtávú vonallal növekedett. A visszatért részeknek az anyaország vasúthálózatába való bekapcsolását jelentésünk évében s ezidőszerint is nagymértékben akadályozza az az ismeretes körülmény, hogy a Kolozskara—Nyárádtő közötti, a hozzánk vissza nem csatolt területen haladó vonalrésznek közös használatára vonatkozó tárgyalások mindeddig — kormányzatunk részéről megnyilatkozott minden előzékenység dacára — nem nyertek befejezést. A kereskedelmi kormányzat részéről elismerésre méltó módon történt gyors intézkedés folytán a mult év december hó 1-én megnyílt ugyan a Szászlekence—Kolozsnagyida közötti keskenyvágányú közforgalmi vasút, amely a szamosvölgyi vasút vonalához csatlakozik; azonban ez a forgalom és eként faforgalmunk lebonyolítása szempontjából is, nyilván csak szükségintézkedésnek tekinthető.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A MÁV az előző évben alkalmazott degressziv tarifarendszert léptette az erdélyi és visszacsatolt részekre nézve életbe olymódon, hogy 200 km-en felüli távolságokra mult év szeptember hó 8-tól kezdve fára nézve jelentékenyen leszállított díjtételeket rendszeresített.

A *fűrészekbe menő* gömbölyegfára nézve annak idején egyesületünk kérésére életbeléptetett díjmérséklés a lefolyt évben is fenntartatott és egyesületünk igazolt esetekben közvetítette az egyes érdekelteknek azon kérését, hogy ezen díjkedvezmény élvezetére jogosított fűrészek jegyzékébe felvétessenek.

Tűzifaellátásunk szempontjából jelentőséggel bíró és a *belföldi tűzifára* nézve rendszeresített díjkedvezmény az elmúlt évben legutoljára december hó 31-ig, majd azt követőleg f. é. február, illetve június hó végéig meghosszabbíttatott.

Itt kell említést tennünk arról, hogy az Erdély és a keleti részek visszatérése előtti időben előterjesztést tettünk az ott tároló és már kifizetett fenyőfakészletek, valamint később a rakodóállomásokon lévő tűzifának gyors leszállítása érdekében teendő intézkedések iránt, amely előterjesztéseink folytán megfelelő rendelkezések foganatosíttattak.

Adóügyek

A kormány által az elmúlt évben végrehajtott adóreform a gazdasági életet s így szakmánkat is az adóterhek jelentékeny felemelése révén mélyrehatóan érintette. A társulati adóreformról szóló 1940. évi VII. t.-c., amely jelentésünk évében lépett életbe, valamint az egyenes adókra (jövedelmi és kereseti adókra) vonatkozó jogszabályok módosítására vonatkozó 1940. évi XXII. t.-c., amely csak folyó évi január hó 4-én lépett hatályba, egyenesadó rendszerünkben gyökeres változásokat idéztek elő. E jelentésünk kereteit messze túlhaladná, ha ezen adótörvények méltatására itt részletesen kiterjeszkednénk. Feladatunk csak az lehetett, hogy a reform alapvető intézkedéseit ismertessük s ezekről a szakma tagjait tájékoztassuk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A forgalom jelentékeny újabbi megterhelését jelentette a kormányzatnak 3300/1940. számú rendelete, amellyel a forgalmi adóváltság kulcsait felemelte ; a behozatali forgalomban pedig a pénzügyminiszter úr 23.000/1940. számú rendeletével az adóváltság alapján képező átlagértékeket kb. 20%-kal növelte.

A váltságkulcsok felemelése az azáltal előállott forgalmi adótöbbletnek átháríthatósága, illetve az áraknak a váltságtöbblettel való növelhetése szempontjából bírt nagy fontossággal. E tekintetben az árellenőrző kormánybiztos úr állásfoglalását kellett kikérnünk azon kérdésekben, amelyek az átháríthatóság szempontjából szakmánkban felmerültek.

Külön szabályozást igényelt a kérdés a telepes fakereskedők által forgalmazott *fenyőfűrészáru* szempontjából, amely kérdést előterjesztésünk folytán az árellenőrző kormánybiztos úr az egyesületünkhöz intézett 11.513/1940. szám alatt kelt rendeletével rendezte. Ugyancsak külön elbírálást igényelt a váltságtöbblet felszámításának kérdése azon *kemény fűrészáru* készletek után, amelyek a 105.000/1937. P. M. számú (a forgalmi adóváltságról szóló) pénzügyminiszteri rendelet értelmében bérvágás útján állíttattak elő. E részben tett előterjesztésünket az árellenőrző kormánybiztos úr — kérésünkhöz képest — csak a már jelentésünket követő évben 17.125/1940. szám alatt egyesületünkhöz intézett leiratával intézte el.

Szociálpolitika

Az 1937. évi XXI. t.-c.-nek a munkaviszony egyes kérdéseit szabályozó tárgykörben *a legalacsonyabb munkabérek* megállapítása kérdésének a lefolyt évben is döntő szerep jutott. Igy megállapítást nyertek a minimális munkabérek, — egyebek között — a kereskedelemben alkalmazott ipari munkások legkisebb munkabére, a *parkettaiparban* alkalmazott munkások, valamint a tüzelőanyagkereskedelemben alkalmazott munkások és kocsisok minimális munkabérei. Végül a 7290/1940. M. E. számú kormányrendelet — többek között — az ipartörvény és az azt kiegészítő és módosító törvények hatálya

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

alá eső *kereskedelmi és ipari üzemekben* az összes munkavállalók, tisztviselők, üzletszerzők, ügynökök, utazók stb. munkabérjárandóságaira 1940. évi október hó 5. napjától kezdődőleg 7%-os munkabérpótlékot állapított meg azzal, hogy ott, ahol legalacsonyabb munkabér van megállapítva, a 7%-os bérpótlékot az után kell számítani.

E rendelet kibocsátásával szintén felvetődött az a kérdés, vajjon az említett kormányrendelet hatálya az *erdei fakitermelésnél* alkalmazott munkásokra is kiterjed-e. Ebben a kérdésben azt az álláspontot foglaltuk el, miszerint tekintettel arra, hogy a rendelet csakis az ipartörvény és az azt kiegészítő és módosító törvények hatálya alá eső ipari üzemekben vagy vállalatokban foglalkoztatottakat említi, mint olyanokat, akikre a rendelet hatálya kiterjed, az erdei fakitermelés pedig az ipartörvény 183. §-ának *a)* pontja értelmében nem esik az ipartörvény hatálya alá: a rendelet az erdei fakitermelésnél foglalkoztatottakra nem vonatkozik. Alátámasztottuk ezen felfogásunkat azzal is, hogy amidőn egy ízben az illetékes munkabérmegállapító bizottságban felmerült az a kérdés, vajjon az erdei fakitermelési vállalatok erdei üzemi munkásaira nézve minimális munkabérek állapíttassanak meg, úgy ez ellen illetékes helyen felszólaltunk és felszólalásunk ott helyeslésre talált.

A fent említett minimális munkabérmegállapító határozatok, nemkülönben a 7%-os bérpótlékra vonatkozó rendelkezések a gyakorlatban számos esetben meghaladottaknak voltak tekinthetők, mert a szakmabeli munkaadó érdekeltség a minimális béreknél magasabb munkabéreket fizetett, amely momentumot az árszabályozás tekintetében tett előterjesztéseink alapját képező árvetéseknél mindenkor hangsúlyoztuk.

A *munkaidő* szempontjából felemlítendőnek tartjuk a kormányzatnak mult év végén 7890/1940. M. E. szám alatt kibocsátott rendelkezését, amellyel a 12.116/1939. M. E. számú rendeletét, az iparban és kereskedelemben alkalmazottak munkaidejére vonatkozóan fennálló rendelkezések felfüggesztése tárgyában, hatályon kívül helyezte

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

és 1940 november 16-tól kezdve a munkaidőre vonatkozólag újból a korábbi rendeleteket léptette életbe.

A munkaviszony egyes kérdéseit szabályozó 1937. évi XXI. t.-c. keretében a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr az elmúlt évben számos problémát tett megvitatás tárgyává; egyebek között a vasárnapi munkaszünet szabályozásának ügyét, a záróra egységes rendezésének ügyét, stb. A Kereskedelmi Segédmunkások Szövetsége továbbá előterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszter úrhoz a 48 órás munkahét bevezetése, a vasárnapi általános munkaszünet elrendelése és a segédmunkások részére biztosított fizetéses szabadságnak kiterjesztése iránt; azonkívül előterjesztést tett a közszükségleti cikkek emelkedésére való tekintettel a minimális munkabérek 30%-os felemelésére. Mindezen javaslatokat megvitatás tárgyává tettük az egyes szakmai csoportokkal és álláspontunkat az illetékes tényezők tudomására juttattuk.

A *társadalombiztosítás* problémái közül ki kell emelnünk az Országos Társadalombiztosító Intézet által a mult évben a VII. balesetveszélyességi táblázat megszerkesztésére nézve megindított munkálatokat. Az OTI közölte idevonatkozó javaslatait, amelyekre észrevételeinket megtettük.

Az erdei termelés alkalmazottainak az 1938 : XXXVI. t.-c. a »*családpénztári*« törvény hatálya alá való vonása ügyében tett (előző évi jelentésünkben ismertetett) előterjesztésünk az elmúlt évben sem nyert elintézést. Abból az alkalomból, hogy a 320/1941. számú kormányrendelettel az 1938 : XXXVI. t.-c. és az azzal kapcsolatos rendelkezések hatálya a visszatért keleti és erdélyi részekre is kiterjesztetett, szükségesnek tartottuk a kérdés rendezését újból felvetni és reméljük, hogy az iparügyi miniszter úr ebben a már oly régóta vajudó ügyben dönteni fog, az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár által annakidején megtartott szaktanácskozmány azon határozata alapján, amely tudvalevőleg megállapította, hogy az erdei fakitermelésnél foglalkoztatottak hozzátartozóira a törvény hatálya nem terjed ki, arra való tekintet nélkül, hogy az erdei termelést ki gyakorolja.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Együttműködésünk

Kooperációnkról szólva, mindenekelőtt az ország vezető törvényes érdekképviseletét, a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarát* kell említenünk, amely készségesen és nagy hozzáértéssel karolta fel szakmánk ügyét és minden azt érintő kérdésben erkölcsi tekintélyével és súlyával képviselte a szakma jogos óhajait és kívánalmait.

Az *Országos Erdészeti Egyesület* és annak kitűnő ügyvezetősége hű fegyvertársként támogatta a fatermelés érdekeinek érvényesítésére irányuló fáradozásainkat.

A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége* közös érdekű akcióinkban mindenkor támogatólag állott mellénk. A *Fakereskedelmi Csarnok* azt a szerepét, hogy mint a szakma állandó összejöveteli helye, az ott megnyilvánuló kívánságoknak közvetlen tolmácsolója legyen, az elmúlt évben is teljes mértékben betöltötte.

Nem mulaszthatjuk el mindeme társérdekképviseleteknek a szakma és egyesületünk ügyeinek nyujtott támogatásukért és segítségükért őszinte köszönetünket kifejezni.

Szakosztályaink

Működésünk súlypontja a lefolyt évben is szakosztályainkra terelődött, mert onnan indultak ki az egyes szakmabeli csoportok részéről felmerült indítványok és itt tárgyaltuk le a szakma egyetemessége érdekében megindított akcióinkat és tett előterjesztéseinket.

A *termelői és fanagykereskedői szakosztály* működése a nagykereskedelmet érdeklő kérdésekre terjedt ki, míg a termelés ügyeit a termelő érdekeltséggel mindenkor külön vitattuk meg és tárgyaltuk le.

A külkereskedelmi tárgyalásokon az importkereskedelem érdekében érvényesítendő kívánságokra nézve a szakosztály az elmúlt évben is értékes adatokat szolgáltatott.

Fűrészipari szakosztályunk újjászervezés alatt állván, a fűrészipart érintő kérdéseket az érdekeltekkel tartott értekezleteken tettük megvitatás tárgyává s ki kell emelnünk e részben a lefolyt év március havában Ungvárott, *dr. Vangel Gyula* intéző bizottsági tagunk elnöklete alatt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tartott s fennebb már említett értekezletet, amelyen részletesen megbeszéltük a kárpátaljai termelés fokozása céljából teendő intézkedéseket s a fűrészipar aktuális ügyeit. A belföldi fenyőfaanyagok árszabályozása iránt a fűrészipar szempontjából teendő előterjesztéseink anyagának előkészítése céljából szintén többrendbeli megbeszélést tartottunk egyesületünk fűrészipari érdekeltjeivel; majd a 28.000/1940. Á. K. számú rendelet kibocsátása után az összes fűrészipari érdekeltek bevonásával lefolyt értekezlet állapította meg a rendelet kiegészítése és módosítása tekintetében a fűrészipar részéről előterjesztendő kérelmeket és észrevételeket.

Értékes munkát végzett *telepes szakosztályunk* is. Úgy az árszabályozás, mint az általános kereskedelmi érdekű előterjesztéseinkhez, a telepes fakereskedelem szempontjainak mikénti érvényesítésére e szakosztály szolgáltatott nekünk igen becses anyagot. A telepes szakosztály javaslatai alapján tettük meg észrevételeinket a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úrnak az *áruk kötelező számlázásáról és árjelzéséről* szóló 29.100/1940. K. K. M. számú rendeletére, amely az ipar, mint a kereskedelem egyetemességét igen behatóan foglalkoztatta.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr e rendeletének az egyes szakmák szempontjából leendő mikénti végrehajtását külön rendelet számára tartotta fenn. A kibocsátandó végrehajtási rendeletnek a nyilt árusítási üzletek elbírálása alá eső telepes fakereskedelem nevében a szakosztály javaslatai alapján külön felterjesztéssel fordultunk a kereskedelemügyi miniszter úrhoz. Ebben, arra való tekintettel, hogy az áruszámlázási kötelezettség tekintetében az árellenőrző kormánybiztos úr rendeletei szakmánk áruforgalmának túlnyomó részére külön rendelkezéseket írnak elő, — egyebek között — azt kértük, hogy a kibocsátandó végrehajtási rendelet a számlázási kötelezettségre teendő rendelkezései ne vonatkozzanak a fakereskedelem által árusított ama fatermékekre, amelyek beszerzési és eladási árainak megállapítása és nyilvántartása tekintetében akár az árellenőrző kormánybiztos úr rendeletei, akár

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

más rendeletek intézkednek. Az ármegjelölés tekintetében a fennálló rendeletek, valamint a szakma speciális helyzetének megfelelő külön intézkedéseket kértünk.

Furnírkereskedelmi szakosztályunk a furnírszakmát különösen érintő kérdésekkel foglalkozott; úgyszintén *ügynöki szakosztályunk*, amely — egyebek között — az alkuszdíj minimális mértékének megállapítása tekintetében felmerült tervezettel szemben foglalt állást.

Helyi csoportjaink

Helyi csoportjaink jelentésünk évében teljes mértékben megfeleltek abbeli hivatásuknak, hogy a szakma általános jelentőségű problémáihoz hozzászóljanak s hogy érdekeiket, összhangzásban a szakma egyetemes érdekeivel, érvényesítsék. Az ebbeli együttműködésünk hatályosabbá tételéhez megkívánt közvetlen érintkezés céljából helyi csoportjaink székhelyein értekezleteket tartottunk. Ezek közül ki kell emelnünk — előző évi jelentésünkben már említett — azon értekezleteket, amelyeket a 10.300/1939. Á. K. számú rendelet életbeléptetésével kapcsolatban annak ismertetése és az azzal szemben felmerült kívánalmak megállapítása céljából tartottunk meg; továbbá *dr. Siposs Aladár* elnöklete alatt Miskolcon megtartott értekezletünket. Az év második felében gyakran megismétlődött forgalmi korlátozások ily összejöveteleket nem igen tettek lehetővé; azonban helyi csoportunk vezetőségeivel elnökségünk és irodánk útján fenntartottuk az állandó kontaktust, s ilyen módon szereztük be csoportjaink hozzászólásait akcióinkhoz és előterjesztéseinkhez.

Úgy szakosztályaink, mint helyi csoportjaink reorganizációra szorulnak. Elsősorban fűrészipari szakosztályunk, amelynek újjászervezését főleg az teszi szükségessé, hogy a visszatért Erdély és keleti részek jelentékeny fűrészipari vállalatai közül már eddig is számosan csatlakoztak egyesületünkhöz. Évégből megindított tárgyalásaink folyamatban vannak. Ugyancsak folyamatban vannak helyi csoportjaink újjászervezésére irányuló munkálataink. Bizton reméljük, hogy egyesületünk e szerveinek reorganizációja nemcsak tetemes erőgyarapodást fog

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

jelenteni egyesületünk számára, hanem hatékonnyá fogja tenni a szakma egyetemes érdekébeni fáradozásainkat.

Szakvélemények

Mint szakvéleményt nyilvánító testület, működésünk évében is igen erősen igénybe voltunk véve. Nem szólva az általános gazdasági problémák megoldásánál a szakmai szempontok mikénti érvényesítésére vonatkozóan kormányhatósági részről érkezett felhívásra tett véleményes jelentéseinkről, bíróságok és hatóságoktól a lefolyt évben is számos megkeresés érkezett hozzánk szakvélemény nyilvánítása iránt, amely megkereséseknek mindenkor lelkiismeretesen eleget tettünk. Az általános kereseti és jövedelmi adó kivetési munkálatainál a fennálló rendeletek értelmében, mint szakértői testület, jelentésünk évében közreműködtünk. Ezenkívül a szakma tagjainak számos ízben szolgáltattunk igazolásokat.

Választott bíróság

A kivételes gazdasági állapotok következtében, amelyek folytán a hitelezés úgyszólván teljesen ki van kapcsolva, a rendes bíróságok ügyforgalma a lefolyt évben is jelentékenyen csökkent. A mostani rendkívüli viszonyok között továbbá azok az üzleti tranzakciók, amelyek jogvitái választott bíróság útján nyernek elintézést, szünetelnek; ezenkívül a verseny kiküszöbölését célzó egyezmények, amelyekből származó viták elintézésére egyesületünk választott bíróságának hatásköre van kikötve, a lefolyt évben szintén szüneteltek. E körülmények közrejátszásának tulajdonítható az, hogy választott bíróságunk az elmult évben csak egy nehány esetben vétetett igénybe, amelyek bíróságon kívüli egyezséggel végződtek.

Önként értetődik azonban, hogy választott bíróságunk intézményét továbbra is fenn kell tartanunk. Ehhez azonban az szükséges, hogy tagtársaink ezen intézményünket propagálják és főleg kössék ki szerződéseikben és kötleveleikben választott bíróságunk hatáskörét és illetékességét azon formulák alapján, amelyeket nekik minden évben megküldeni szoktunk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Intéző bizottságunk

A háborús állapotok, amelyek a naponként felmerülő fontos kérdésekben halaszthatatlan döntést igényelnek, mind fontosabb feladatkört hárítottak közgyűlésünk felhatalmazásából — természetesen egyéb szerveink alapszabályszerű hatáskörének érintése nélkül működő — *intéző bizottságunkra.*

A bizottság ezen feladatának a legjobb igyekezettel törekedett megfelelni és kétheti tanácskozásait állandóan megtartotta.

Sajnálattal kell jelentenünk, hogy *dr. Hódos Béla* és *Kurzweil Marcel* alelnökök, továbbá *Haasz Emil, Löbl Marcel, Polgár Lipót* és *Steiner Sándor* tagtársaink, — akik a lefolyt egyesületi évet megelőzően az elnökség tagjai is voltak — ebbeli, illetve intéző bizottsági tisztségükről lemondottak. Érzékeny veszteség valamennyiöknek egyesületünk ügyeitől való visszavonulása, mert valamennyien kitűnő és értékes munkásai egyesületi és szakmai közéletünknek. — *Dr. Hódos Béla* alelnök közel egy évtizeden át volt tagja elnökségünknek és mindenkor éleslátással és nagy hozzáértéssel támogatta elnökségünket és a választmányt a szakma ügyeinek irányításában. Ellentétes érdekek egymással való szembenállásakor mindenkor sikerült neki az ellentéteket bölcsen elgondolt érveivel kiegyenlítenie. — *Kurzweil Marcel* alelnök is mindig nagy ügybuzgalommal bocsátotta rendelkezésünkre nagy szaktudását. A telepes fakereskedelem érdekeinek lelkes szószólója volt, mégis teljes tárgyilagossággal tudta mindenkor összeegyeztetni azokat a szakma általános érdekeivel. — *Haasz Emil* közel tizenöt esztendeig volt egyesületünk alelnöke, majd az intéző bizottság tagja és működésének egész ideje alatt mindenkor a szó legigazibb értelmében kizárólag a szakma közügyeinek előbbrevitelén fáradozott s joggal élvezi ezért a szakma becsülését és szeretetét. — Méltó társa volt ebben a tekintetben *Polgár Lipót,* aki szintén egy évtizedet meghaladó ideig viselte az alelnöki tisztséget. Higgadtan átgondolt véleményeivel és értékes gyakorlati tanácsaival mindenkor korrektül az összesség érdekeit képviselte és

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ezért méltán érdemelte ki ő is az egész szakma közbecsülését és szeretetét. Osztoznak ezekben az érdemekben végül *Löbl Marcel* és *Steiner Sándor* tagtársunk. *Löbl Marcel* az utóbbi években egyesületünk gazdasági ügyeinek ellenőrzését is vállalta és nagy része van fáradhatatlan tevékenységének abban, hogy egyesületünk pénzügyi egyensúlya megóvható volt. *Steiner Sándor* tagtársunk pedig kiváló szaktudásával, főleg külkereskedelempolitikai kérdésekben — különösen jugoszláv relációban — volt segítségére egyesületünk vezetőségének.

Nevezett tagtársaink kiváló képességeit és szaktudását, valamint az egyesülettel szemben mindenkor tanusított ragaszkodó ügyszeretetét sajnálattal fogjuk nélkülözni s felette értékes szolgálataikért ez alkalommal is hálás köszönetünket és elismerésünket juttatjuk kifejezésre.

Irodánk

Irodánk teendőit feladatkörünk folytonos bővülése rendkívüli mértékben megnövelte. E tekintetben elegendőnek tartjuk arra utalni, hogy elintézett ügydarabjaink száma jelentésünk évében 4262 volt.

Irodánk számára továbbá lényeges munkaszaporulatot jelentettek azok a körleveleink, amelyekkel irodánk egyrészt a kibocsátott rendeletek mikénti értelmezéséről, másrészt az azok szerint végzendő teendőkről, továbbá az illetékes hatóságok állásfoglalásáról tagtársainkat mindenkor tájékoztatta.

Mély sajnálattal jelentjük, hogy irodánk vezetője, *dr. Unger Ferenc* főtitkárunk, 34 évi szolgálat után nyugdíjaztatását kérte. Visszavonulása érzékeny veszteséget jelent egyesületünk számára. Dr. Unger főtitkárnak már az édesapja, néhai dr. Unger Bernát élethossziglan főtitkára volt az egyesületnek, amelynek alapítói közé tartozott. Első elnökünk, *néhai kálnoki Bedő Albert* államtitkár és országos erdőmester mellett ő töltötte be az egyesület életének első éveiben a főtitkári állást. Fiát, a mi főtitkárunkat azonban nemcsak tradició, hanem mindenkor a rajongó ügyszeretet is egyesületünkhöz kötötte, amellyel

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

adott esetben a szakma minden tagjának érdekében, minden felmerülő kérdésben, lelkesedéssel és fáradságot nem kímélve járt el. Több mint harmincnégy éven át egész életét, egész munkaerejét és minden tudását egyesületünk ügyeinek szolgálatába állította. Az egyesület ügyei körül hosszú évtizedeken át kifejtett fáradhatatlan és eredményes munkájával szerzett kiváló érdemeiért e helyütt is legteljesebb elismerésünket és hálás köszönetünket fejezzük ki.

Belső ügyeink

Áttérve most már belső ügyeinkre, mindenekelőtt örömmel kell jelentenünk, hogy rendes tagjaink száma a letelt évben 1132-re szaporodott fel. Annál nagyobb örömmel tölt el ez bennünket, mert új tagjaink jelentékeny része az ország visszatért keleti és erdélyi részein lévő kartársainkból adódik, akik húszévi távollét után tértek vissza anyaországunkhoz. Ebből az alkalomból meleg szeretettel üdvözöltük őket és üdvözöljük mai közgyűlésünk alkalmával újból is. Egyesületünk kapuja nyitva áll számukra, s amint eddig is mindenkor rendelkezésükre állottunk, úgy rendelkezésükre állunk továbbra is, avval a benső óhajtással, hogy minél eredményesebben működhessünk velük együtt egyesületünk és a szakma ügyeinek előbbrevitelén.

Pénzügyeink

Pénzügyi állapotunkról számadásaink adnak felvilágosítást, amelyekből megállapítható, hogy financiális egyensúlyunk az elmult évben is megóvható volt. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy feladatkörünk folytonos bővülésével egyenes arányban szaporodó terheink fedezete továbbra is biztosítva volna. Ehhez elsősorban az szükséges, hogy összes tagtársaink maradék nélkül eleget tegyenek fizetési kötelezettségeiknek, amit jelentésünk esztendejében sem sikerült elérnünk. Ezért fel kell hívnunk illető tagtársainkat, hogy vállalt kötelezettségeiknek saját érdekükben tegyenek eleget és ezáltal tegyék lehetővé azt, hogy egyesületünk minden erejét anyagi gondok nélkül szentelhesse munkájának. — Ez alkalommal is hálás köszönetünket kell leróni azon tagtársainkkal

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

szemben, akik alapszabályszerű kötelezettségeiken felül; önként járultak hozzá egyesületünk terheinek viseléséhez.

Alapszabályaink 19. §-a értelmében mandátumunk lejárván, az elnökség, a tisztikar s a választmány tagjai megválasztandók lesznek. Megválasztandó lesz továbbá a választott bírói tanácsnak 60 tagja is.

Nem zárhatjuk le jelentésünket a nélkül, hogy hálás köszönetet ne mondanánk a szaksajtónak: a »Magyar Fapiac« és a »Fás Stud«-nak, akik nemcsak híven számoltak be mindenkor egyesületünk és a szakma eseményeiről, hanem azoknak támogatásuk révén erőt és lendületet adtak.

Amidőn megbizatásunkat t. tagtársaink kezébe ezennel visszatesszük, kérjük, hogy jelentésünket tudomásul venni és a számadások, valamint a költségelőirányzat letárgyalása után, a felmentvényt nekünk és a számvizsgáló bizottság tagjainak megadni méltóztassanak.

Budapesten, 1941. évi március hó 9. napján.

AZ IGAZGATÓ-VÁLASZTMÁNY

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Zárszámadás az 1940. évről

Bevétel	P	f	Kiadás	P	f
Maradvány az előző évről	2.436	03	Tiszti fizetések és személyi kiadások	31.285	—
Tagsági dijak	31.389	80	Lakbér, fütés és világitás	4.038	05
Egyéb bevételek	30.986	58	Telefon	1.337	33
			Fenntartási költség	242	30
			Hirlapok, szaklapok, tarifák	1.164	76
			Nyomtatványok és körlevelek	2.852	06
			Postaköltség	1.777	24
			Adók, társadalombiztositás, adományok stb.	5.175	67
			Irodaköltség	2.254	78
			Úti és közlekedési költségek	3.814	—
			Leirás a berendezési számláról	240	59
			Költözködési költség	179	50
			Egyenleg	10.451	13
Összesen	64.812	41	Összesen	64.812	41

Budapest, 1940 december 31.

Megvizsgáltuk és rendben levőnek találtuk:

Budapesten, 1941 március hó 21. napján.

A számvizsgáló-bizottság

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Költségvetés az 1941. évre

Bevétel	P	Kiadás	P
Tagdíjbevételek	40.000	Tiszti fizetések és személyi kiadások	39.800
Egyéb bevételek	30.000	Lakbér	2.700
		Fűtés és világítás	1.400
		Telefon	2.000
		Hírlapok, szaklapok	1.200
		Nyomtatványok	2.800
		Postaköltség	3.300
		Irodaköltség	3.300
		Úti és közlekedési költségek, szervezés	4.500
		Adók, betegsegélyző, tagsági díj, rendkivülick	9.000
Összesen	70.000	Összesen	70.000

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.



© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.



© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1866/1981

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1866

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.